Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Zajer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

זייער פאלקסבלאט

שיין אמריקאנישע מאריש - נעזעלשאפטלעכע מאג - צייטונג

Nr. 231 (1226) | Łódź, Środa 5 października 1927 | סיפטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך ט תשרי תרפ"ח | Nr. 231 (1226)

אדרעס פון redakcja און administracja: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 71-84.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 84-71.

צו דער גאנצער יודישער דעמאקראטיע!

די ברייטע יודישע האראפאשנע מאסע פון האנד-ווערקער, קליינהענדלער, ראָ-פערקעהר און ארבייטענדע אינטעליגענץ! לאָזט אייך נישט פערטומלען די מוחות דורך די אומגעבעטענע בעלי-טובות, אלע ווי איינער שטימט פאר דער ליסטע פון

יודישע דעמאקראטישע וואהל-בלאק נומ' 26

943

30 בעקאנטמאכונג. 30

874

דער פריישער-פעראיין, פיעטריקאווער 24 מאכט בעקאנט זיינע מיטגלידער, אז אויף דער פערזאמלונג וואס איז פארגעקומען זונטאג, דעם 2-טען ד. ח. ווענען די שטאט-ראט-וואהלען איז בעשלאסען געווארען, אז מיר שטימען צוזאמען מיט פאלודניאווא 4 לאווניק יאעל און מארעק פיין פאר ליסטע 30 ווי אז עס פיגורירען אונזער פ'יצעס אין וויצע-פרעזעס דעריבער שטימט זונטאג, דעם 9. אקט. ד. י. מיט אייערע פרויען און וואהל-בערעכטיגטע קינדער פאר דער ליסטע 30

פרעזעס: ב. גרינפערג
וויצע-פרעזעס פרנס חנא קאמינסקי

אכטונג בעקער-מייסטער! 30

מיר פאדערן אייך אויף זונטאג, ד. 9. אקטאבער ד. י.

צו שטימען און אגיטירען פאר דער ליסטע 30

אויף וועלכע עס פיגורירען אייערע פארשטעהער און פערטיידיגער.

וויצע-פרעזעס: פנחס זיעמבינסקי
צהרען-סעקרעטאר: ברוסקא
פערוואלטונגס-מיטגליד י. מ. סאקולא
" " ש. ל. ראטענבערג
פערוואלטונגס-מיטגליד בורשטין
" " רובין
" " ווינבערג
" " א. פידלאווסקי.

877

30 אויפפאדערונג. 30

אל"ע שעכטער

ווערען אויפגעפאדערט זונטאג, דעם 9-טען אקטאבער ד. י.

צו שטימען מיט זייערע פרויען און וואהל-בע-רעכטיגטע קינדער — פאר דער ליסטע 30

הארו עס פיגורירען אונזערע פערטרעטער:

פרעזעס אברהם אייזען, וויצע פרעזעס יעקב לעווקאוויטש
פערוו.-מיטגל. שמואל ראזענזאהן, אהרן זארזשעווסקי.

768

כל הקודם זכה!

אתרוגים

מובחרים ומהודרים

וגם לולבים והדסים משולשים למהדרין מן המהדרין

נמצא אצלי למכירה צמקה השוח

אגראדאווא 2 (פראנט)

החנות פתיחה כל היום.

בעמערקונג: מצעקומס שוין יום-כפור-לאטשען. 921

Dr. med.

H. Lajchter

קאנסולטאציע 9.
רוג זשכארניע טעל. 49-66

צאהן-כירורג

מפעצ. פון כירורגישע קראנק-הייטען מיט שטשעלקעס, בלעמען, דזשאנטלעס, צאהן-אויסטולעס א.ז.ה. נעמט אן פון 1½—5 און זינטאג פון 9—11.

Dr. W. ŁAGUNOWSKI

חוים, חענערישע קראנקהייטען און מענערשוועכע

42 גדאנסקא 42

נעהמט אן פון 9 ביז 10½ פארם און פון 1 ביז 2½ נאכם.

אין פון 5 ביז 9 שחצנר 708

יום-כפור אין פילהארמאניע-זאל

נארוטאוויטש-נאם 20.

צילנג דער נרויסער נגלגראנג נאך איינריסס-קארטען צו הערען דעם וועלט-בעריהמטען חזן, נעוו. אבערק אנטאר פון ווילנער שטאט און אויסגעצייכענטען מתפלל ר'

עוזר מנחם זופאוויטש

(בן הרב ר' חיים ארי נ"י)

מיט דעם גוט-איינשפוזיטען כאר אונטער דער לייטונג פון בערינהמטען קאמפאזיטאר און דירינענט ה' י. רובין. האט דער קאנטינענט בעשלאסען צו פערקויפען א קליינע בעגרענצטע צאהל בילעטען.

נאך קריאת התורה וועט רעדען מטיני דיומא און ע"ר בנין וגאולת הארץ — ד"ר ירמיהו פריינכל. 188

בילעטען-פערקויף אין קאסע פון פילהארמאניע היינט — ביז ½ 4 אן זייגער נאכם.

בעמערקונג: אהן בילעטען וועט דער שריינשאנג זיין שטרענג פערבאטען.

מ'בעט אויך די ב' מתפללים נישט מיטצוברענגען קיין קינדער צו כל-נדרי.

אויף אונזער ליסטע פיגורירען די אויסגעפרובטע קעמפער פאר די ברייטע יודישע פאלקס-מאסען:

1) פרנס אדון, יוסף ווייצמאן
2) ד"ר הערשפינקעל
3) א. רושעצקי, פליישער
4) ש. מארכא, יוין-וועבער
5) מ. נאלדבערג, מאגאזין שניידער
6) משה פאזנאנסקי, בעקער
7) י. גרינשפאן, בוכהאלטער
8) מ. קירשבוים, קליינהענדלער
9) א. גראסמאן, יאסט-וועבן-בעזיצער
10) א. גלאטמאן, שניידער-מייסטער
11) מ. סראכא, גראשער הענדלער
12) י. אינפעלד, דראשקע-בעזיצער
13) ב. מעסינגער, שוסטער מייסטער
14) י. דאווידאוויטש, ריזסאון-בעזיצער
15) ה. לעווקאוויטש, טישלער-מייסטער
16) ד. העניק, קליינהענדלער
17) ש. לייבאוויטש, פישער
18) מ. מ. מינץ, קליינהענדלער
19) מ. נאפארסטיק, אלטע גארדעראב
20) מ. נייפאלד, הענדלעווצער-מייסטער

30 אכטונג בעקער-מייסטער! 30

30 לאדז, ד. 9 אקטאבער ד. י. 30

30 אכטונג בעקער-מייסטער! 30

30 יודען!

שטימט פאר דער איינציגער יודיש-נאציאנ. ליסטע, וועלכע רעפרעזענטירט אלע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג!

30 ציונסטישער וואהל-קאמיטעט.

מאכט בעקאנט, אז צו דער בעקוועמלעכקייט פון בעהרטען מובליקים האט זי געעפענט א פיליע אויף דער

26 צענעלניאנא

די בעוואוסטע יודישע שאקאלאדע!=פאבריק „ZŁOTY RAJ" 26 צענעלניאנא

גלייכצייטיג ווינשען מיר די ב' קונדשאפט א גמר חתימה טובה. || אונזערע פיליעס זענען: וויסכאדניא 50, זאוואדזקא 11 און צענעלניאנא

א גמר חתימה טובה

ווינשען מיר אלע אונזערע מיטנלידער און סימפאטיקער און מנדבים פאר אייער אינטערשטיצען דאס נאנצע יאהר אונזערע עלענדע יתומים.

מיר האפען דאס אינהר וועט ווייטער נישט פערנעסען אין די עלענדע יתומים.

די פערוואלטונג פון בית-היתומים
זנערושער 40.

896

---

26 הכחשה 26

מיר אונטערשריבענע שטעלען פעסט, אז ס'איז שקר וכזב די מעלדונג, אז אויף דער פערזאמלונג פון פליישער-פעראיין פון דאס 2 כפר ה ח. איז בעשלאסען געווארען צו שטימען פאר דער ליסטע, וואו עס פיגורירט לאווניק יאעל. עס איז אפילו אויף א פארשלאג נישט געווען. 941

גלייכצייטיג רופען מיר אלע מיטגלידער פון פליישער-פעראיין צו שטימען פאר יודישען דעמאקראטישען וואהל בלאק פאר די ליסטע 26

26 ווינצע ערזעצס: אברהם משה פרירמאן, 26
צהרען סעקרעטאר: אברהם רושעצקי.

---

26 קאמוניקאט 26

פון יודיש-דעמאקראטישן וואל-בלאק

מיר מעלדען דערמיט, אז צוליב א מיספערשטענדניש איז אין דער רשימה פון די צו אונז אנגעשלאסענע פעראיינען אויך אריינגעפאלען דער

קאנפעקציאנערען-פעראיין,

וועלכער געהערט נישט צו אונז.

26 דער יודיש-דעמאקראטישער וואהל-בלאק. 26

---

26 8-טונג, מאגאזין-שניידער-מייסטער! 26

לויט'ן בעשלוס פון דער פערוואלטונג, שטימען אלע מאגאזין-שניידער פאר דעם יודישען

דעמאקראטישען וואהל-בלאק, ליסטע

אויף וועלכער עס פיגורירען:

ארד. וויצמאן, ד"ר הערשפינקעל, משה נאלדבערג, ש מארקא א"א

גלייכצייטיג רופט רן פערוואלטונג אלע סעקציעס (דאמען, מענער, מארלעך, מאריגארקע, קינדער, לעמפערער, קאלדרע און טרינקשטוב-פאכען) אויף

א וואהל-מיטינג

נור פאר מיטגלידער, וועלכער וועט פארקומען פרייטאג, דעם 7. אקט. מינקטלעך 8 א זייגער אוועגד אין פעראיינס-לאקאל, אלעא 1. מאי נומ' 2.

26 פאר דן פערוואלטונג
פארזיצער (-) משה נאלדבערג. 956

עפענטליכע ערקלערונג!

אלס געוועזענער פרעזעס פון

30 גראשען-הענדלער-פעראיין 30

ערקלער איך, אז איך האב נישט קיין שום געמיינזאמעס מיט'ן דעמאקראטישען בלאק און סאלידאריזיר מיך מיט אלע מיינע חברים גראשען-הענדלער, וועלכע געהען צו דן וואהלען צום שטאדט-ראט צוזאמען מיט'ן

צענטראלען יודישען האנדווערקער-פערבאנד
פאלודניאווא 4

30 און שטימען פאר דער ליסטע 30

משה סראסא. 929

---

30 אכטונג, ציונסטישע יונענד! 30

אלע מיטגלידער פון דן ציונסטישע יונענד-ארגאניזאציעס: „החלוץ המרכזי", „ברית טרומפלדור", „השחר", „צעירי מזרחי", „השומר הלאומי", „חשמונאי", „ירדניה", און דן אנדערע ציונסטישע יונענד ווערען אויפגעפאדערט צו קומען

מוצאי-יום-כפור 9 אזייגער אין אוועגד

אין לאקאל פון דער ציונסטישער אָרגאניזאציע (צינגל-גאס 4) 951

30 דער יונענד-קאמיטעט 30
ביים ציונסטישען וואהל-קאמיטעט.

פארערט איבעראל

נאר דן אן פעטנטירט

פעלד-בעטען

Palma-Patent פערזעהן מיט דער פאבריקס-מארקע

פאר וועלכע מיר גאראנטירען אויף 3 יאהר שפעטס אויף לאגער אין א גרויסען אויסוואהל:

ניקעל-בעטען, ניקעל-קינדער-בעטען, טיש-בעטען, אמעריקאנקעס, קינדער-ווענעלעך, קינדער-בענקעלעך אויף רעדלעך וו: אויך מעטאל-מאס.

מאטראצען געבעטע, שאטקא- וו אין האנאדיסקע

האזעטקעס אין טאפ-שאנעס.

בעטלעך מיט ווענטלעך ווייס ארער ברוין 17 זל., פאלאווע-בעטלעך 14 זל.

רעיעלע בעהאנדלונג. פאבריקס-פרייזען.
הורט. זעטלעכע רעפעראטורען. דעטייל.

לארז, פולנאצנא 24, טעלעפאן 31-85

8-טונג בעסער-מייסטער!

איך מאך אייך דערמיט בעקאנט, דאס איך

רעזיגניר פון מיין אמט

אלס פארזיצענדער פון בעקער-פעראיין און אויך פון דער פערוואלטונג. מיט אכטונג 906

מ. פאזנאנסקי.

סוכות

אויף אכנוש אין אויך צו פערקויפען

ווי אויך ב"עטער אויפ'ן פוד צו בעקומען

פולנאצנא 17 אין האלץ כלאר.

בעמ.: מ'בעט וואס פריהער, ווייל ערב יום טוב איז קורץ, זונטאג ווערען א גאנצען טאג אנגענומען בעשטעלונגען. 905

אתרוגים

מובחרים וגם לולבים והדסים

שוין צו בעקומען בטקח השוה והגרס וצוצל ביי

עמנואל כאפעלוש,

ניעער מארק 10. 830

אתרוגים

מובחרים, לולבים והדסים

שוין צו בעקומען פולנאצנא 16 (רוג וויסכאדניא), אין סאמאק געשעפט ביי לייבוש קארן און א. לאנדאוויטש. 867

אתרוגים מובחרים

לולבים והדסים

צו בעקומען ביי וואלף קופערבערג, ברושעזשינער 2. 850

א גמר חתימה טובה

אין א גלינקלעך יאהר ווינשען מיר אונזערע ליבע עלטערן, אונזער ליבע שוועגערין אכתי' שמאראנד מיט דן קינדער. ה' גיסש מיט דער פרוי פון פאציענץ א גמר חתימה טובה. 796

אברהם יצחק אפשנבאך און פרוי.

א גמר חתימה טובה

אין א גוט יאהר ווינשען מיר אונזערע ליבע עלטערן, שוועסטערן און ברידער, פריינד און בעקאנטע ווי אויך דן שילער און שילערינס. 566

ר. קאלסקי און פרוי, וואלקשטיסקע 5.

א גמר חתימה טובה

ווינש איך מיינע ליבע עלטערן, שוועסטער און ברידער און מיין נאנצע פאמיליע אזן ווי אויך אלע מיינע חברות און חברים פון ציונסטישען ביירא.

משה הערשקאוויטש.

לודז, ערב יום-כפור תרפ"ח 941

א גמר חתימה טובה

מיט א גלינקלעך יאהר ווינשען מיר אונזערע עלטערן, ברידער, שוועסטער, שוואגערס, כחותן און מחותן, חתן, פריינד און דער ג. קונדשאפט, רעדאקציע און אדמינסטרעציע פון „נייעס פאלקסבלאט".

716 יוסף פרימאן און פרוי
צייטונגס-פערקויפער פון שייבלער'ס ראיון.

א גמר חתימה טובה

668 אין א גוט גלינקלעך יאהר אונזער ג. שעף

ש. שווא-צאווסקי מיט פאמיליע

ווינשט דאס פערסאנאל און ארבייטער פון דער פירמע

„Palma-Patent".

א גמר חתימה טובה

אין זעל גוטע יאהרען אלע פעראיינס-מיטגלידער ווינשט

די פערוואלטונג
פון לאדזער פרוכטען- און געמיוז-הענדלער-פעראיין
זנערושער 28. 906

א גמר חתימה טובה

ווינש איך מיין נאנצער פאמיליע, פריינד און קצבים

וואלף קופער

פון אמעריקא. 912

א גמר חתימה טובה

ווינשען מיר ה'

וואלף שמאראנד און פרוי

צום נייעם יאהר.

אברהם קארפינסקי, משה שמידט
און בערנארד גלאזער. 907

M. Eliasberg

PIOTRKOWSKA 66, tel. 17-87

בירורג

צוריקגעשיקט

געהמט אן אינדערהיים פון 7—8 אויענד און אין דער לעטשנינצע כושאוסינער 11 פון 1½ ביז 2½ נאכט.

Dr. 475

L. Szyfman

ושעלאנא 3 טעל. 6-72

צוריקגעשיקט.

היינט ערב יום כפור צום ערשטען יאהרצייט פון אונזער איינציגע אינגערגעסליכע מאמעלע

אסתר קאזשמינסקא

ווצט אויפ'ן בית החיים 10 א זייגער פרוה מארקומען די עוהרלינג פון דער מצבה, ווענען וואס עס מיילען מיט דער משפחה, פריינד און בעקאנטע

953 די עלטערן.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדזי.
5. סעפטעמבער 1927.

„די האלבע לבנה".

צו די רדיפות אויף יודען אין טערקיי.

שוין א פאר חדשים, זינט ס'האבן אנגעהויבן אנקומען פון טערקיי ידיעות וועגן אן אנטי-יודישער בעוועגונג, וואס פארשטארקט זיך דארט פון טאג צו טאג. די ידיעות זענען לכתחילה נישט ערנסט גענומען געווארן. טערקיי איז פון שטענדיג אן אנערקענט געווארן צווישן די ווייניגע לענדער, וואס זענען כמעט פרי פון אנטיסעמיטיזם. מ'האט דעריבער געגלויבט, אז מ'תאר א דארט פארגעקומען א שטיקעל אינצידענט און די צייטונגען האבען דעם ענין ציגלאזען.

צום צווייטען אבער ווייזט זיך אבא א ווייז, אז די לאגע איז אמת זייער ערנסט. פון פארשידענע זיכערע קוועלען הערען נישט אויף צו קומען ידיעות וועגן א אפיקס געגען יודען, וועגען אנגעלען אויף יודען און יודישע געשעפטען אין א רייה שטעט און וועגען דעם, אז די רעגירונג האט אנגענומען שטרענג נצזפצן געגען יודען, לויט וועלכען זיי טערען איינגעשפארט, ווי אין געפאנ אין טערען פון דארט זיך נישט ריהרען אן א סטעציאלער ערלויבניס, ווי אין די פיצשטערע צייטען פון מיטעל-אלטער.

ידיעות וועגען רדיפות געגען א יודישען קיבוץ רופען נאטירליך שטענדיג ארויס א געשיהל פון צער ביי אלע יודישע קיבוצים אין דער וועלט. אבער די ידיעה פון אנטיסעמיטיזם אין טערקיי ניט אויך דעם לייצען קלאנג צו א גרוסער אילוזיע, מיט וועלכער מ'האט זיך אויסגעטראגען א לאנגע צייט א געוויסער טייל פון דער נאציאנאלער יודישער אינטעליגענץ אין מורח-אייראפא.

די פריינדשאפט פון טערקיי צו יודען, א בער יעלכע מ'האט ביי אונז פון א צאהל יאר, איז שטענדיג געווען נישט מעהר ווי אן אייגטעם לרעגע זאך. דער אמת איז, אז טערקיי האט קיין קיי.מאל צו קיינעם קיין פריינדשאפט נישט געפילט אין האט קיי.מאל קיין פריינד נישט געזוכט. איהר נעשיכטע ווייזט, אז זי איז געווען פון תחילה אן א גרויסע פיינדין צו הויזן, אבער זיין א פריינד-קיינמאל נישט! דאס איז ביזט, וואס טערקיי האט שטענדיג געזוכט, איז געווען ארויסנעמען א גרויסע ווערטע פון אנדערע לענדער, אין קעגען שוין אויף אנדערע תעלקער מהר נישט ערגעמען, האבען זיי זיך ערשט דערמאנט צו לערנען מיט יודען דעם אמת'ן פשט פון „פריינדשאפט". זי ווייזט איז, אז מיר זעגען אין א הייב אויגען נישט מעהר, ווי די געסט פון 400 יאהר צוריק; ארמענישע געסט אין נישט מעהר; אייגעבעגענע אורחים, מיט וועלכע מ'קען מען הייס מ'וויל.

די לאגע איז אזוי ווייזיג. טערקיי ווייזט, אז זי האט נאך אלץ קיין מוסר נישט געזומען, אין אז זי איז די איי.ג.נע געגלייבען וואס פריהער. זי האט זיך אויסגעאיזירט א ביסעל אויסער-לך. זי האט ארגענומען די שלייערס פון די מוסלימים אין די וועגען „עסקעס" פון די מאנערס קעפ אין זיי מערמען אויף אויסגעפאנישע הייס לען, אבער אינערלין איז זי געבליבען די זעלבע. טערקיי איז אזא א מיש-מאש פון אלען בזרבאריזם און סך דערנעם פאשיזם, אין כל זמן דאס וועט אהאלטען, איז דער מצב פון אונזערע ברידער דארט נישט געזיכערס.

צ.

כי ביום הזה יכפר עליכם.

(נעדאנקען און שטימונגען).

פון ש. י. סטופניצקי.

אין ווידער א מאל שטייען יודען אין זעלבען מתפלל מאר'ן צורא, קלאפען זיך אין הארצען אין טיפען תשובה.

יודען טיפען תשובה! אבער וואס איז עס אזויגס דער ענין פון תשובה?

וואס קען העלפען דאס קלאפען אין הארצען אין אויסגען אפילו אזהן מאל „אשמנו" אויב מיר נעמען אן, אז די זינד איז כביכול אזוים אין די עולמות העליונים, אז דורך איהר געהט פארלוירען אדער ווערט מחסר, עמיס אין דער שלמות פון דער בריאה, חייזם וואס העלפט די תשובה אין דאס תשובה שען, אויב דאס, וואס מען האט קליין געמאכט לאזט זיך נישט מעהר גוט מאכען! אין אזוי זענען מיר שוין געקומען צום צענטער פון פראבלעם ארום וועלכען עס דרייט זיך די גאנצע רעליגיעזע פילאזאפיע.

יודישקייט איז דין, דער צדק, צדק תרדוף איז דער יסוד פון דער יודישער וועלט — אזוי „אבנה'ן יודישע אין נישט יודישע מעאלאגען, אויב דאס זאל שטאקן אזוי זיין, אז א אלץ שטעהט אויף דין, אויף צדק, קען קיין תשובה נישט העלפען.

דין הייסט עין, תחת עין. אין אזוי ווי דארט העלפט קיין תשובה נישט, אזוי דארף אויך אין די בעזיהונגען צו אדם למקום קיין תשובה נישט העלפען. אין די בעלי המוסר האבען זיך ווירקלעך אי, מעשידענע צייטען געמעשרט צו געזיכען א טעם צו דעם ענין תשובה אין איינגע פון זיי האבען זיך נישט בערואיגט ביז זיי האבען ארויסגעפונען דעם בעגריף „תשובה המשקל", ד. ה. אז די תשובה מוז זיך אויסדריקען אין קאנקרעטער טערמען, אין פיזישע אין מאראלישע לייזען, וועלכע זאלען האבען אין זיך די זעלבע וואג ווי די זינד האט געהאט, אז דאס מאזיכווע פון דער תשובה זאל מכריע זיין דאס געוואגיוע פון דער זינד.

אבער צו וויס דאס יוד שקייט נאר פון דין, נאר פון צדק? נעבען אז אי בער דעם דין שפיל דער לאם משורת הדין, לעבען דעם צדק שטייט די מידת הרחמים און עס איז אפילו געוואגען לא חובה יודשלים אלא על שהמידו ברחמים על דת תורה דע.

דין איז נישט די העכסטע מדרגה, אמת איז זי נאר געוויסיו און איז מסגל חוב צו מאכען העלטען. צום דין און איבער איהם שטעט דער לאנגס משורת הדין, וואס דריקט זיך אויס אין חזר און רחמים.

אין די מדת הרחמים דער-נריכט א הייכסטע מדרגה אין דעם ענין יום הכפורים. „פראפעסאר הירמען קאהן האט שוין אנגעוויזען, דאס אזוי מין אנר-שטעלונג איז נישט א ציי קיין אמונה. פון די איראנזיש אין ביי קיין אמונה. פון די איראנזיש אין אמונות איז אסגעצרט. זיי זענען א ווי מערזוגקען אין די מאושטעלונגען פון רומישער אכזריות אין אנאלאגי-שער קליינלעכקייט, דאס זיי בויען אנ-קומען צו מארשטעלונגען פון א קיבן פון בלוט און פליש אום צו געזינען א בזרה.

נאר אפילו די אינדישע וועלט, וואס איז אין רחמות אוועק אסך ווייטער, איז מערפאלען אין אזישטעלונגען פון סגופים און ענויים. אנדערש בעגרייפען זיי נישט הוי אזוי מען קען געפישן א כפרה אויף זינד.

אנדערש איז עס מיט'ן יום הכפורים לוים אונזער מאנשטעלונג. עס איז אונז בעגעבען איין טאג אין יאהר, אין וועלכן מען אלע חטאים און עבות וועלען אבגעמעקט. אין דער טאג איז מכפר נישט בלויז די וואס טוען תשובה אבער אויך די, וואס טוען נישט קיין תשובה, מכפר אפילו לשאינם שבם. אם די מערם פון כפרת עון, מיט מרגה קאהן, איז איינציג. זי דערהויבט אונז אין א וועלט וואו עס הערט אויף דער חילוק צווישען טוב ורע, צווישען גע-רעכט און אומגערעכט, וואו אלץ ווערט בערייניגט און געהייליגט אין א העכס-ר קדושה.

אין די שפעטער בעלי המוסר זענען בעגאנגען נאך ווייטער אין זייער אויס-מאזונג פון בויא אין די שעלינג פון משמשען צו א"הם. דריי זאכען אין אך געקומען כתקן זיין, — זאגט דער מוסר אין חסידות דער „עש"ם, — איך בין געקומען לערנען דער וועלט אהבת הבורא, אהבת התורה, אהבת עם ישראל. דאס וויל דאגען, אז פון אהבת הבורא מוז מען קומען צו אהבת תורת ישראל אין פון אהבת התו"ה מוז מען קומען צו אהבת הבורא. דער זעלבער רעיון האלומ'ות אין זיין ערשטער ריינער פאסטונג, איידער ער איז פערצויגען בעווארין מיט'ן מאשעריאליסטישען שפיבוועבס.

אויסגעהענדיג פון אהבת עם ישראל אלס יסוד, שטייגט מען אלץ העכער אין דער הכ"ה אין מען קומט צו אהבת הבורא פון דאס זעלבע איז אויך אומ-געקערט. אין דערפאר איז איינע פון דעם כב"לולים כנים „אוהב עמו ישראל"...

אזוי ארום קומען מיר צום עין תשובה, וועלכער איז נאר געגעבען פאר אונז. מיר אלס קרוצי חומר האבען א פארשטעלונג פון תשובה, תפילה אלס מעטאל, וואס זענען מתוה צווישען מענ-שען מיט זיין בורא, בזוגע אבער צו דער מידת הרחמים איז דער יום הכפורים אליין מכפר, אפילו לשאינם שבם.

אין נאר אויסן יסוד פון דער מיה שעהען יודען הייט און זענען מתאלל האבען אויף רחמי שמים. אויב עס זאל זיך וועגען, אהן אונזער תשובה וועלט עס געהאלטען זייער סרויזיו. אין וויל מיר ווייסען דאס, רופען מיר מיט פערטרויען, כי ביום הזה יכפר עליכם — אפילו לשאינם שבם. וויל די מיה הרחמים איז גובר און דאס אלץ ישראל דארף נעבען שטארק האבען רחמים

H. LUBICZ
בענעלניאנא 45, פעל. 22-61.
אפטיקלעכע מאר אויס, ווענערישע און אנ-נער-שווערע קרענקהייטען. 689
ביס פעלגבנקווארץ-לעמען (אור-אויפגעל) יעדע שו פון 8—10 פון 5—8 שעטער.

Dr. med. M. GLAZER
ul. ZIELONA Nr. 6
מעלעפאן 45-49
הויט-און ווענערישע קראנקהייטען.
נעמט אן פון 8—9.00, 12—2 און 7—8 אר.

Dr. Z. Makowski
ספעציאליסט פאר אויערען, נאז, האלז-און ליבען-קראנקהייטען.
קאנסולטאציאנס-אפטיק ל אלעמען 27-61
פרעגשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לעפשנוצע זאל לשער 17 פון 10—11 פון ב.מ. פון 3—4

Lekarz-Dentysta
P. ŻYTNICKA-KAHANOWA
POWRÓCIŁA
Konstantynowska Nr. 9
782 telefon 33-53.

Dr. med. J. BETTE
ספעציאל-ארצט פאר אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
פעטריקאווער 6, פעל. 44-95.
נעהמט אן פון 8—11 און פון 4—6.

Dr. St. HEINRICH
ספעציאליסט פאר קינדער- און אינערן-קראנקהייטען
פאמארסקא 10, פעלעפ. 47-67.
עמפפאנגס פון 4 ביז 6 נאכם.

קירצלינ
OJCOWIE i DZIECI
מיט רודאלה שילדכרויט.

אלע מיטגלידער,
פריינד און סימפאטיקער
פון אונזערע אינסטיטוציעס, אלע דיי, וואס הזלפען אונז אין משך פון יאהר גאנצען יאהר ביי דער ארגייט לעבות פערלאזונג יודישע קינדער — ווינ-שען מיר צום נייעם יאהר ת"ר"ח
אנמר חתימה טובה און אלראס גוטס
רי פערוואלטונגען פון די נעזעלשאפטען:
„אינטערנאט פאר יודישע קינדער און פערמע אין העלענובעק"
און „אינטערנאט פאר יודישע מעדלעך „עזרה-פאמאץ" אין לאדז. 900

די הויפט-העלפער
און אונטערשטיצער ביים אויפבוי פון אונזערע אנשטאלטען
אונזערע חשוב'ע חברים:
עהרען פרעזעס ה' א. י. גראסליים און קו. ראטאר פנחס נערשאווסקי
ווינשען מיר צום נייעם יאהר ת"ר"ח א גמר חתימה טובה און אלדאס גוטס.
די פערוואלטונגען פון די נעזעלשאפטען:
„אינטערנאט פאר יודישע קינדער און פערמע אין העלענובעק"
און „אינטערנאט פאר יודישע מעדלעך „עזרה-פאמאץ" אין לאדז. 901

אנמר חתימה טובה
ווינשט אך מיינע געעהרטע קונדשאפט,
אלע מיינע פריינד און בעקאנטע
ה. סראבא,
אינהאבער פון קונסט-פאטאגראפיען
אנשטאלט „Parisien", ברזשעזשינער 69 918

אנמר חתימה טובה
ווינשט אך מיין לינגע מוטער, שוועסטערן, ברידער, שוועגערינס, שוואגערס און אנגעהיריגע. אויך ווינשט אך א גלוקליך יאהר מיין ב. קונדשאפט, אלע מיינע פריינד און בעקאנטע. עקיבא נאלדבלום און פאמיליע.

אנמח"ט, אנגליקליך יאהר
ווינשען מיר אונזערע ביידער, שוועסטער, שוואגער, שוועגערינס מיט זייערע קינדער פון לאנד, אין פון אויסלאנד און אויך די ב. רשראקציע אין אדמיניסטראציע פון „זייטונג פאלקסבלאט", צייטונגס-פערשפרייטערס און די ב. קונדשאפט מיט זייערע פאמיליעס און קינדער
בעריש נאלדבערג און פרוי
אין קינגרער, לאדז, פעטרינקאווער 17. 916

אנמר חתימה טובה
ווינשט אך מיין געעהרטע קונדשאפט,
אלע מיינע פריינד און בעקאנטע
י. דרוקער,
אינהאבער פון דער פער-טומעריע, זאוואדזקע 11. 858

Dr. I. Herszfinkiel
Zawadzka 15, tel. 11-87
ספעציאליסט פאר קינדער-קראנקהייטען
נעהמט אן אין דערהיים פון 8 ביז 9.30 פארם. און פון 3 ביז 5 נאכם. און אין לעפשנוצע „פאמץ". 924

נעשר פ״לכסבלאט
5. אקטאבער 1927.

דאס לאדזער לעבען

נעשר פאלכסבלאט
5. אקטאבער 1927.

אקטאבער
זון-אויפגאנג 5.08
זון-אונטערגאנג 5.54
לענג פון טאג. 13, 22

5
מיטוואך
ט
תשרי תרפ״ח

סדן שמת לישראל, לאדז.
צוליב יום-כפור וועלען נעהאלטען תערען דעדעם ווענען
גאולת ובנין הארץ איז פאלגענדע בתי-תפילה:
המנט פאר כל נדרי: וואהלינער שוהל-סיים דעם משה העלמאן. „אזמעריאל״-נחמן פאלמאן מארגען, יום-כפור פאר מריאת התורה: זאל פולהארמאניע - ד״ר ירמיהו פרענכעל, שוהל „נקור חולים״ - נחמן פאלמאן. „לינת הצדק״ - לאוניק א. יאעל. „הזמיר״ ק. פינבערג.

נאך פרטים וועגען דער שוידער-ליכער טראגעדיע.

וואס איז ענטדעקט געווארען אויף פעטריסאווער 176.

גאנץ לאדז איינגעטרעטן זיך מיט דער שו דערליכער נעשיכטע פון האל שען אונטער׳ן שלאג פון יונג-מידעל אין משך פון 13 יאהר וואס איז ענטדעקט געווארען דורכ׳ן לאווניק יאגד. מיר האבען שוין אויספיהרליך איבערגעגעבען די סיבות און די ברטים פון דער שרעקליכער שעם פון דער נייסער קראנקער מיזטער. מיר דערוויסען זיך נאך וועגען דעם שוידערליכען עגלגענדעס: נאך מיט א שטיק צייט פאר דער מלחמה, האט די ברוי אכתר ראזענבערג פרעצעדירט מיט איהר מאן אין אמעריקא, זי האט געהאט אפצו נעהמען א ירושה פון 6000 רובל. זי האט אדורכגעפיהרט אלע פארמאליטעטען און די ירושה אפגענומען. אבער עד היום ווייסט קיינער נישט, וואו דאס געלד איז אהינגעקומען, אויך זענען פארשאלען געווארען, ווי אין וואס סדר איין, א הבשע סומע דאלארען, וועלכע לייזער ראזענבערג האט געשיקט פאר זיינע פעכאער פון אמעריקא.

לייזער ראזענבערג אין אמעריקא האט זיך דערווייל דורך זיינע קרובים אין דורך זיין גוטען פריינד א געוויסען ה׳ שפירא פון וומכאדגיג 44 דערוואוסט וועגען גורל פון זיין טאכטער. דער אטער האט מיט אלע מעגליכקייטען געוואלט אפרעטעווען זיין טאכטער. ער האט שטקע דורך דעמועלבען שפירא גישקט געלד, אז זיין טאכטער זאל קומען קיין אמעריקא, אדער ווען זי איז קראנק זאל מען זי קענען הילען. מ׳האט אבער נאכנישט געהאלטען, קיינער האט צו דעם אלעם שלאסען אומגליקליכען מיידעל נישט געקענט ציקומען. ה׳ שפירא האט דעריבער דאס געלד, וואס ער האט צו דעם צוועק ציקומען פון אמערי קע צוריקגעשיקט צום אטער.

נישט קוקענדיג אויף אלע שווע-ריגקייטען האט זיך דער אטער גע-ווענדעט צו זיינס א קרובה אין לאדז, א גאנז סך ברוי קוויטע, האט געשיקט א גרעסערע סומע געלד און האט זיך דערביי ערבליכעט צו צאהלען חודש-געלד, ווייל מ׳וועט נאך דער-פון, כדי אויסצוהיילן די ברוי פון די טאכטער, אויך ברוי ווייטהאט געוואלט אפרעטעווען זיין טאכטער.

נעכסטן אלץ צעמיהונגען דעם עני אויף וועלכען ס׳איז אויפן צו צולען דינגען. זי האט אבער נעמוזט רעזיגנ-ירען פון איהרע בעמיהונגען, ווייל זי האט נישט אופן נישט געקענט צוקו-מען צו דעם מיידעל. די אלטע פרוי ראזענבערג האט נישט געוואלט הערען אפילו ווענען פרויסלאזען איהר טאכ-טער אין שאיסאל. אין אזא מאמענט ווייל דאס אומגליקל כע מיידעל א לע-בעריגע אין א קבר, אויסגעהונגערט אין מער׳חושן׳ס אין מערלוך פון 13 יאהר.

דער ענין מיז דורך די מסגעבענדע שטעלען נעגוי אויפגעקלערט ווערען אין דאס אומגליקליכע מיידעל צוזאמען מיט איהר גייסטיג-קראנקע מוטער מוזען קומען אין שנ׳אנשטאלט, וואו זיי זאלען צוריק בעקומען זייער עזונד.

26
רימער האנדווערקער און פליינהענדלער!
וועהל די, וואס ווערען זארגען פאר דיר און דיך פערטייריגען.
פאר אייערע רעכט וועלען קעמפען די קאנדידאטען:
אדר. וויצמאן, ד״ר הערשפינקעל א. גנד.
שטימט און אגיטירט פאר ליסטע 26
יודיש-דעמאקראטישער וואהל-בלאק
943

יאהרגאנג 1909.

ווער דארף זיך המנט און מארגען שטעלען צו דער רעגיסטראציע?

הייגט דארפען זיך שטעלען צו דער פוליטיש-רעגיסטראציע, אויף טראזוגוי-שע 10 די יונגעלייט, וועלכע זענען געבוירען אין יאהר 1909, וועלכע וואו-נען אויפ׳ן שטח פון 4 שען קאמיסאריאט און ווענען אפמיליען-נעמען ס׳הויבען זיך אן מיט די אותיות: M, N, O, P, R, S פון פון 12-שען קאמיסאריאט: A, B, C, D, E, F, G, H, CH, I, J, K, L, Ł, M.

מארגען - 4. קאמיסאריאט: S, Z, T, U, W, Z, Ż. און אויף 12-שען קאמי-סאריאט: N, O, P, R, S, T, U, W, Z, Ż.

6
אין די ליסטע פון
„פועלי-ציון״
פון די מוטיגסטע קעמפער פאר די אינטערעסען פון די יודישע ארבייטער און ארימע מענען. שטימט אלע פאר
6

מ׳האט פון ציגעל און שטיינער.

(8) בעת א מיטינג פון כ.ד., וועלכע איז געלעגען פארגעקומען אויף נושא יאזר 34, האבען זיך געוואלט ווייג-רייסען אנ׳ערך 60 מענשען פון גענג-רישע צדדים. ווען מ׳האט זיי נישט ארייננעלאזען האבען די אנגעזאמלטע אנגעפירט דעם מיטינג מיט צעל און שטיינער. עס זיינען אנגעקומען עטליכע מיטגלידער פון כ.ד. און האבען די אוואנשוויסטען פארשריבען.

ווענען רעארגאניזירען דעם שטייער-סיסטעם.

(8) אין צוזאמענהאנג מיט דער ר-אָרגאניזאציע פון שייער-סיסטעם, וועל-כע וועט געפלאגט דורך דער רעגי-רונג, האבען די לאקאלע סוחרים אָרגא-ניזאציעס בעשלאסען אָרויסצוטרעטען מיט א ריה פאסטולאטען. צו דעם צוועק וועט אין דער קומענדער וואך פאר-קומען א קאנפערענץ פון יוריסטען. די דאזיגע קאנפערענץ וועט אויסארבייטען ענטשפרעכענדע מעמאריאלען, כדי פאר צושטעלען דער רעגירונג.

נייע ליד-ביבליאטעק.

(-) נאכ׳ן שוים פונ׳ם לאדזער שריפט-שטעלער א. אייזענשלאס איז פערבלי-בען א גרויסע ביכער-זאמלונג פון פו-לישע און יודישע ווערק. די פאמיליע פון פערשטארבענעם עפענט אין קור-צען אין א ספעציעלען לאקאל א לייה-ביבליאטעק, וועלכע וועט נאך קאם-פלעטירט ווערען מיט די נייעסטע ווערק פון פוליש און יודיש, וואס זענען ער-שינען אין איירופא און אמעריקא.

6
די יודישע ארבייטענדע אינטעליגענץ האט בע-שלאסען דעם 9 שען אקטאבער צו שטימען פאר דער איינצי-גער יודישער ארבייטער ליסטע פון „פועלי-ציון״ פאר דער ליסטע 6

ווער וויסט?

(-) א גייסטיג-קראנקער יונגערמאן 28 יאהר אלט יעקב טאטארעק, איז זונטאג ביינאכט ארויס פון דער היים און ביז איצט נישט צוריקגעקומען: בעהט אין א העלען הוט, גאנצע הויזען אהן שעלקעס, צווייטען נעבען ביי טאטארעק אלטער מערק 12.

פאר וואס איז נישט צו-שטאנד געקומען דער ציוניסטישער בלאק?

ביים די פאלשע קלאגען, וואס ווערען בכיון פערשפרייט, וועגען די סיבות פון נישט צושטאנד קומען פון ציוניסטישען בלאק, שפעלט א פעסט דער ציוניסטישער דעמאקראטישער וואהל-קאמיטעט פון „התאחדות״, וואס שלגט:

תיכף ווי עס איז בעקאנט געווארען דער טערמין פון נייע שטאט-ראט-וואה-לען האט די ציוניסטישע אדבייטס-פארטיי „התאחדות״ זיך געווענדעט צו אלע ציוניסטישע פארטייען וועגען שט-פען א ציוניסטישען בלאק. צו די בע-טרעפענדע באראטונג איז אבער אלזאו געקומען דער פארשטעהער פון „מזרחי״, וואס האט אויב אונזער פארשלאג אָפ-געוואָרפען. די אלגעמיינע ציוניסטען זיינען מזרחיסטען האבען געשוויגען און אין דער זעלבער צייט אונטערגעהאנ-דעלט מיט דער רעגיעראונג „גוזדה״. ערשט ווען די אונטערהאנדלונגען זי-נען געפלאצט, האט מען זיך דערמאנט אין אונזער פארשלאג.

נישט וועלענדיג, אז אין נייעם שטאט-ראט זאלען ציוניסטישע רעפע-נער איהרען א השקר׳דיגע אליטיק אין המכם מ״ש דער ענדעקיש לאדזער שער מ׳הו׳הים. האבען מיר געפאדערט, אז עס זאל צונו פונשטעלט ווערען א דע-מאקראטיש ארבייטס-פלאטפארם פאר די ביי געוואהלטע ראטמענער און אז יעדע ציוניסטישע פארטיי זאל ארויס-שטעלען אזעלכע קאנדידאטען, וועלכע האבען זיך מיט זייער ארבייט אין פא-ריגען שטאט-ראט נישט קאמפרומיטירט, בעזונדערס האט זיך געהאנדעלט וועגען נישט ארויסשטעלען די קאנדידא-טור פון דעם. ד״ר ראזענבלאט; אזוי ווי די אדעריונגען זענען נישט ערפילט געווארען, זענען די אונטערהאנדלונגען איבערגעריסען געווארען. אוב גלויבען מיר, אז דער רוב ציוניסטען פון אלע שאטירונגען זענען סאלידאריש מיט אונזער שטעלונג.

ציונ.-דעמאקראטישער וואהל-קאמיטעט „התאחדות״.

26
יודישע וועהלער!
איב די ווילסט נישט אנקומען צו קצבה, צו בעטען נדבות אין „תומכי אורחים״ און אין אד. פלאנטראפישע אינסטיטוציעס, איב די ביוט א באמת שטאלצער יוד און בזדגער - פערטרייב פון זיך די אומגעבעטענע בלומר׳שע בעלי-כובות, קהלה׳שע קאן-לעפעל און בענקעל לאפער.
שטימט און אגיטירט פאר ליסטע 26
יודיש-דעמאקראטישער וואהל-בלאק.
944

לאדז פערנעהמט דעם לעצטען ארט

אין דער סטאטיסטיק פון יודישע זעלבסטמארדער.

די ווירטשאפטס-סטאטיסטישע מעק-ציון פון יודישען וויסענשאפטליכען אינ׳סטיטוט אין בערלין האט צוליב זיין זאמעלט סטאטיסטישע מאטעריאלען וועגען יודישע זעלבסטמארדען אין די בעדייטענדסטע יודישע צענטרען אין אייראפא. די פארשונגען האבען גע-בען פאלגענדע רעזולטאטען: אויף 100,000 יודען איינוואוינער זענען אין יאהר 1925 בעגאנגען זעלבסטמארדען אין בערלין 68 יודען, אין בודאפעשט 48, אין וויען 45 און אין וואַרשע 17 און אין לאדז 7.

אין וואַרשע און לאדז האט זיך די צאהל יודישע זעלבסטמארדען בעדיי-טענד פערגרעסערט אין פערגלייך מיט די פריעריגע יאהר צוליב דעם שווערען ווירטשאפטליכען קריזיס. צווישען דער יודישער בעפעלקערונג אין בערלין איז די צאהל זעלבסטמארדען בעדיי-טענד ערעסער ווי בייי דער נישט-יודישער בעפעלקערונג.

אויף 100 000 יודען זענען בעגאנגען בען זעלבסטמארד 68 יודען, אויף 100,000 עוואנגעליקער 45 זעלבסט-מארדען, אויף 100 000 קאטאליקען 32 זעלבסטמארדען. ווי דעם יאהר 1922 האלט די צאהל יודישע זעלבסט-מארדען אין בערלין אין איין שייגען. אין יאהר 1922 האט זי בעטראגען 61 אין יאהר 1924 — 96 און אין יאהר 1925 שוין 117 יודישע זעלבסטמארדען.

(י.ט.א.)

21
יודישע אינטאליגענץ! דיי קאנדידאטע פון דער ליסטע 21 וועלען אין שטאט-ראט פערטיידיגען אייערע נאציאנאלע און סאציאלע אינטערעסען. זיי וועלען זיך מיט אלע כחות בעמי הען אייך אז פערלייכטערן אייערע לעבענס- אז עזונטסענק בעדינגונגען פונקט אזוי ווי דאס טוען אין סיים דיי התאחדות-דעמאקראטישען וואהל קאמיטעט אלע פאר דער ליסטע 21 פון ציוניסטישע דעמאקראטישען וואהל קאמיטעט „התאחדות״.

קרעדיט-פערלייכטערונגען.

(8) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, זענען נעמאכט געווארען בעדייטענדע קרעדיט-פערלייכטערונגען, וועלכע ווע לען מעגליך מאכען די לאדזער אינטער-נעהמונגען צו בעצוגען זיך מיט לאנג-פערמיגיגען קרעדיט פון „באנק גאספא-דארסטוואָ קרעדיטווענע״ וועלען נישט בעקומען קיין קרעדיטען אין „באנק פאלסקי״.

מיט קרעדיטען די מלוכה. קאמונאלע און פריוואטע אונטערנעהמונגען, וועל-כע דארפען בעקומען לאנג-פערמיגיגען קרעדיט. די אינטערעסענטמונגען, וועלכע בעקומען קרעדיטען אין „באנק גאספא-דארסטוואָ קרעדיטווענע״ וועלען נישט בעקומען קיין קרעדיטען אין „באנק פאלסקי״.

היינט — אימאליגנישער שטרייק פון די שטאטישע אנגעשטעלטע.

(8) נעבען איז פארגעקומען א פער-זאמלונג פון די שטאטישע אנגעשטעלטע.

ס׳איז בעטראגט געווארען די פרא-גע וועגען די פערדיריגונגען וואס זענען ארויסגעשטעלט געווארען בנוגע דעם מעניסטראט. מ׳איז בעשלאסען גע-וואָרען איינצוארדענען היינט אין מא-ניסטראט אנ׳אישאליגנישען שטרייק אין פרעדליך פון 2 שעה. אויפ׳דער אינטאל יגנישער שטרייק וועט נישט האבען קיין שום פעולה וועט בעשלאסען ווערען אנ׳אלגעמיינער שטרייק פון די שטאד-טישע אנגעשטעלטע.

---

(8) בעהערגעכטען איז ביים וואיי-וואָדע געווען א דעלעגאציע פון די אנגעשטעלטע אין אינספיציעס פון עפענטליכען געבויך, כדי צו אינטער-וועגירען בנוגע די ארויסגעשטעלטע פע-דערונגען צום מעניסטראט, די דעלע-גאציע האט געבעטערט אויסציצאהלען די 13. מענסיע, בעצאהלען אזר איבער-שהן און א 25 פראצענטיגע הוספה.

דער לייטער פון זעלבסטפערוואל-טונגס אמט ביי דער וואיעוואודשוועט ה׳ זאקזעווסקי האט ערקלערט, אז די וואיעוואודשוועט וועט זיך בעקענען מיט די פאדערונגען פון די אנגעשטעלטע און אנגעהמען א שפעלונג צו דער פראגע.

טרינק נישט קיין רויה וואסער
טיפוס און שטאט!

יעדער יוד
מוז זעהען דאס אכת״ע יודישע פילם „אטערס און קינדער״, וועלכעס בעזעהענדעלס דעם קאכף צווישען דעם ניישם און אלטען דור. וואס וועט קירצלך דעמאנסטרירט ווערען אין קינא „CZARY״ 666

גאולה תתנו לארץ!

לראשית השנה הבאה.

הנני שולחים את ברכתנו החמה לאחינו החלוצים בארץ אבותינו, לכל קרובינו. מכירנו ומיודענו בכל אתר ואתר, תהי' שנה זו שנת שלום ברכה ואושר שנת גאולה שלימה לעמנו וארצנו.

תמורת כרטיסי-ברכה הננו מגרב"ם לטובת הקרן-הקימת-לישראל.

תרפ"ח

צום נייעם יאהר

שיקען מיר אונזערע הייסע וואונשען אונזערע ברידער פיזנערען אין אונזער מאטער-לאנד, אלע אונזערע קרובים, פערוואנדטע און בעקאנטע אין אלע זייערע וואוין-ערטער, אין אלע גלות-לענדער. זאל דאס קומענדיגע יאהר זיין א יאהר פון פרי-דען און גליק, א יאהר, וואס זאל ברענגען די פולע אויסלייזונג פון אונזער פאלק און לאנד אנשטאט וואונש-קארטען שענדען מיר לטובת דעם יודישען נאציאנאל-פונד.

א.
אגנער י. רעדאקטאר ורעיתו.
אייזען נ.
אדעסקי לעאן.
אזניקאווסקי יצחק.
אלעשניצקא רבקה.
אינטעלד אליהו ורעיתו.
אשענבאך אברהם.
אראנאוויטש זינמונד ורעיתו.

ב.
בושעזשינסקי.
משפחת באדזשע-כאווסקי.
באדזשעכאווסקי דוב.
ביאלער מ.
ביעדאק.
בערנשטיין מ.
בטנענזון.
בערנהפס משה.
ברייטבארט.

ג.
גליק.
גנטשטאב.
גערשאוויטש.
גליקסמאן.
גערטלער שלמה ורעיתו
גערטלער דוד.
גיטלער גיטעלע (סאסנאוויץ).
גערזאן י.
גורט יוסף.
גאלדבלאט דד.
גאלדבערג א. און ב.
געזונדהייט זלמן.
גאלדשטיין שאול
גאלדשטיין זינוויל.
גרילער צבי.
גלאזער ל. נ.
גילחאן קדיש.
גאלדבערג לאזאר.
גאלדשארב ל.
גרינשטיין פ.
גראסמאן משה.
געלבארד שמואל.
גאטעסגענגארץ ר.
גינגאלד י.
גאטעסגענאדע העלא

ד.
האכערמאן ברוך ורעיתו
הערשקאוויטש מ.
האנעמאן א. י.
הענדעלעס און גיטעלד
הענדעלעס משה
הענדעלעס
הארן.
האכמוין יצחק זביתו
האלבערשטאט ד.
הערצבערג צבי.

ו.
הארביזוקער ס.
הייגבערג.
הייסקאפף.
הייגטרויב פנדל.
הדאחוינסקא פ.
הייצמאן משה.
הארא ר.
הולקאוויטש הינדע און יהודה (לוטאמירסק).
הזידיזלאווסקי.
הזידאווסקי ד.
הינגאוער ה.

ז.
זילבערפענינג.
זייבערט פערל.
זוטאן.
זילבערשטיין אברהם יצחק.

ט.
טענענבוים.
טיפענבאך ה. ל.

י.
יאשוגנסקי פילים.
יאקובאוויטש.

כ.
כהן א. י.
כהן אברהם בנימין.
כהן.

ל.
לאכמאן און זינגער.
לוגדסקי ה.
לעגטקאווסקא ל.
לוקסענבורג יעקב ורעיתו

מ.
מאליצקי צבי.
מינץ צבי.
מיליך יצחק.
מארגוליס ד.
מארגוליס נ.
מארקאוויטש און נא-שעלסקי.

נ.
נחומוב מ.

ס.
סאמעט שכנה (וארשא)
סאלאוויטשיק
סאלאוויטשיק באריס ורעיתו.
סאם יוסף.

ע.
עטינגין ר.
ערענרייך.

פ.
פרענד ראובן אטזיק.
פישאוו א.
פישאוו חיים.
פוק זאב.
פרידעל.
פרעהליך מרדכי.
פרידמאן אייזיק.
פאבריקאנט דב.
פייטלאוויטש.
פאזגער.
פרוי פרידמאן.
פראנעל שמחה.
פרישמאן מאיר.
פוטערהענדלער ד.
פיינמאן ש.
פינקעלשטיין ישראל.
פרענד יהושע ורעיתו.
„פולנאצנע טאוואזשי-סטוא".
פיוזצקי ש.
פיפאוטסקי ח.

צ.
צימלער ח
ציערבאוטסקי משה
ציטרין שמואל.
ציטרין אהרן זביתו.

ק.
קרישעק מיכאל ורעיתו
קעסטענבערג י.
קינסטלער היקטאר
קאפולער מאשא
קאטקאווסקי
קוטנאווסקי אשר ורעיתו
קראפטמן מלך ורעיתו
קאפלאוויטש אהרן
קאלטנאווסקא
קאצבערג
קאריבמאן
קאפעל פרל.
קרעניצער מנחם

ר.
רוטערבאנד א.
רייכמאן
רעדליך פ.
רייבשטיין
רייבענבאך מענדל זביתו

ש.
פירמא „שטאנדאר"
שטאמן יחיאל מאיר
שוארץ מענדל ורעיתו
שאיעוויטש א.
שאפיר ה.
שטיין זאב
שמעלער.

ציוניסטען, מזרח'דטען

30 962

אין כתם-יודען, האגדהערקער, סוחרים, פאבריקאנטען, קליינהענדלער, בזישע און גייסטיגע ארבייטער — אלע האבען זייער פערטרעטער אויף דער ליסטע פון ציוניסטישען וואהל-קאמיטעט

זאל פילהארמאניע, נארומאוויטשא 20

נאסטראלען פון דן בעלגיזמע אמעריקאנער קינסלער

אנא און היימאן יאקובאוויטש

דאנערשטאג, ד. 6; פרייטאג, ד. 7; שבת ד. 8 9 אין אוונד

דער גרעסטער שלאגער פון דן אמעריקאנער טאמערס!

צווייטע גרויסע אויפפיהרונג פון היימאן יאקובאוויטש

פאלעסטינער ליבע

אין 3 אקטען מיט פראלאג, 20 נומערן געזאנג פון ליליען, מוזיק פון פערלמוטער, רעזישיסירט דורך היימאן יאקובאוויטש. דן הויפט-ראלען: „מרים" — אנא יאקובאוויטש; „אפיצער עדוארד" — היימאן יאקובאוויטש.

פאלגענדע לענדער נאהמען אנטייל אין „פאלעסטינער ליבע": אמעריקא, ענגלאנד, פראנקרייך, א טאליען, רומעניען, דייטשלאנד, רוסלאנד, כינא און יאפאן.

רעזשי — היימאן יאקובאוויטש

שבת, 3.30 נאכ. צו בילינע פרייזען

די גרינע כלה

לעבענסבילד אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון סינגאל. רעזישיסירט — היימאן יאקובאוויטש. הויפטראלען: נאלדעלע — היימאן יאקובאוויטש, זעליג — היימאן יאקובאוויטש

ס'נעמען אנטייל פרויען: בעזמא, זעווקינא, מאכאראוויטסקא, פאדערמאן. מענער: שריעל, איזענבערג, בירנבוים, אלבערסקי, תאכאזרגער, מאלא-ראווסקי, נייטוין, פאליענסקי, צווילין. מוזיקאלישע לייטונג: ל. זעלמאן. דירעקטער: א. בעזמאן. בעהנע-לייטער: מאכאראוויטסקי. בילעטען אויף אלע פערשטעלונגען צו בעקומען אין סילהארמאניע-קאסע.

אנאנס: די גאהענטסטע פרעמיערע — „די צוויי שוויגערס"

מעסער-שטעכערייען.

(8) די מאדע פון מעסער שטעכערי איז אין פולען גאנג. נעכטן איז ד' אנגאסטאוויץ קרויסגעריסען געוואָרען צו פאלגענדע פאלען פון מעסער-שטעכעריי.

הו'קאוווסקי 7 איז געשטאָכען גע-וואָרען א גוטהייטער ראָמען קושיושע נאוווסקי.

אויף וויטשקאוווסקע 13 איז געשטאָ-כען געוואָרען אין א שכור'ן צושטאנד יוזעף אין מוריא בעלצערעק.

אויף גייטוס מארק איז געשטאָכען געוואָרען בעלעמלאו יעזשינסקי.

אויף אייצערנקע 5 איז מיט א הק פערוואונדעט געוואָרען דורך זיין שכן א געוויסער לודוויק פענסקאווסקי.

א געוויסער שלום שרייסמאן איז בעפאלען געוואָרען אין פערוואונדעט געוואָרען מיט א מעסער דורך ישראל מאקאווסקי.

פאלשע 10 = זלאָטי'דינע

זיך בעוויזען אין פערקעהר.

(8) אין די לעצטע טעג האָבען זיך אין לאָדז בעוויזען פאלשע 10-זלאָטי-שיינען מיט זער דאטע פון 15. יולי 1924.

די פאלסיטיקאטען קען מען ליכט רעקענען, צוליב דעם, וואס זיי האָ-בען נישט קיין וואסער צייכענס.

DR PRYBULSKI

וואוואדזקא 1, טעלעפאן 25-38

צוריקגעקעהרט.

חירורגישע און חער - אויג - קרענקהייטען, זעגער-שטעכען, בעהאנדלונג פון קינדער-ליפּ (חער-אויספאל), רעגולירען-שטראהלען.

עמפ אן פון 9—1 און פון 4—8 שטונדען

דאמען: פון 4—5 נאכ.

ספעציעלער חערטע-זעל פאר פרויען.

עס וועט זיין ליכטיג!

עלעקטריע אין אלע עקען שטאט.

(8) עהרגעלטען האָבען שוין גע-ברענגט די גייע איינגעאָרדענטע עלעק-טרישע לאמפען אויף ראָקאָסינער גאס און אויף אלעקסאנדראָווסקע פון בא-לוטער מארק ביז נומער 176.

אין די גאהענטסטע טעג וועלען שוין רייען די לאמפען פון יעק טיעטרי-קאווער און גליבא ביז גייטוס מארק

די ציוניסט. פערטרעטער

30

שטעהען שטענדיג און אומעטום אויף דער וואך פון דן יודישע ארבעטערעסען, סיי נאציא נאלע, סיי רעליגיעוע, סיי ווירטשאפטליכע און קולטורעלע. — דערביי

שטימען אלע פאר ליסטע

וואס איז מיט דער ליסטע 5?

(-) נעכטען אין אוונד האָט זיך פון שפרייע א קלאנג אין שטאָט, אז די ליסטע פון „ארבייטער - איינהייט", נומער 5, זאָל האָבען דורך דער הויפט-וואהל קאמיסיע געשפלאָטען געוואָרען.

ביז'ן שליסען דעם נומער איז אבער נישט געלונגען צו בעקומען אן אָפיציעלע אויסקלערונג אין דער פראגע.

6 די ערשטע קאנדידאטען פון ליסטע 6

זענען: ר' ר. ראטמאן האלענדערסקי, ב. שאפ'רא ד"ר ל. שיפמאן, א. קאגאן, א. מ. פעדער, אינוש. זילבערבוינען אלע ארבייטער, אנגעשטעלטע און ארימע מענשען שטימען פאר דער ליסטע פון „פולקס-ציון"

חיונה - הוצות.

(ס) נעכטען איז פארגעקומען א זי-צונג פון דער קאמיסיע צו פארשען די ענדערונגען אין די קאסטען פון אויס-האלטען זיך. די קאמיסיע האט פעסט-געשטעלט, אז אין לעצטען חו"ש זענען איינגעקומען מילך - אויסגעגעבען, אייער, ציקער, קוהלען און בוימוויל לענג מאנופאקטור-סחורות. די קאמיסיע האט פעסטגעשטעלט, אז אין אלגעמיין איז דער יקרות געשטיגען מיט 1,11 פרעצענט.

אפטייסען,

וועלכע דיזשורירען הענט ביי נאכט.

(8) היינט ביינאכט דיזשורירען אל-גענדע אפטייקען: וואָ'שטשיצקי, (בעזאיר-קאווסקע 27); דאניעלעצקי, (פיעטר-קאווער 127); אילניצקי, וואגלשבענס-קע 37); ליגוטצער, (אל. וואָלגשטשי, 2); י. הערשטאָן, (מלינארסקע 1); י. קאהאן, (אלעקס-נדראָווסקע 80).

שפארזאמסייט מאכט רייך!

עס איז שוין אינגערל געוואוסט, אז דן בעסטע איינקויפס קוועלע פון

מעבעל Z. BOCIAN

אין דן פירמע

Piotrkowska 41, w podwórzu.

בעמערקונג: געלעגענהייטליך איז צו פערקויפען א פאסט נייע מאהאָ-ניאָווע שלאָפצימער צום פריין פון 2200 זל. ווי אויך א מאהאָניאָווע סאלאָן מיט זייד בעדעקט. 914

אויפפאדערונג.

דערמיט פאדער קירשטיין דאמען קאָ'ינעקציאָנער אין דן ניי שטאט 7 צו בעצאָהלען פאר מיין ארבייט, געזעגנטלעכ טרעף איך אויס גערינגעליך. גלייכצייטיג מעלד איך סוחרים, פאבריקאנטען ווי אויך קירזשנער-מייסטער נישט איינצוגעהן מיט דעם פארשוין.

מיט אכטונג י. שאליט, קירזשנער-מייסטער. 948

1 צימער מיט קוך אדער 2 צימערן אהן אסוך

גלייך פונם ווערם אדער אפגעמיילט פון א גרויסער וואוינונג ווערט פון זאפארט געזוכט. מעלדונגען אפערטען אין אדמיניסטראציע „נייער פאלקסבלאט" אונטער „I. D." 857

מחזורים

25 פראצ. ביליגער אין ווילנער סדרים-סקלאד

א. מ. גרובשטיין, ווסכאדניא 54

אין צו בעקומען אלע ארט מחזורים, ווי אויך די העלט-בערומטע „רב פנינים" מחזורים און מחזורים מיט פוילישע איבערזעצונג, געבונדען און לומענט און לעדער. ס'איז אויך צו בעקומען די פאשען-מחזורים „עבודת הקודש" אין א לוקסוס-אויסגאבע. א גרויסער אויסוואהל פון ש"ס, טוריים, רמב"ם, חומשים, פסוקים, משניות, מדרשים און סידורים; ספעצ. כלה-סידורים און קונטס-באנד; טלתים, גארטלען, קאפלען, ציצית, מזוזות, קינדער-גמרות. ספעציעלע מתנות פאר מעדוגנען. פאר חדר-קינדער ספע-ציעלער ראבאט! געדענקט דעם אדרעס!

א. מ. גרובשטיין, ווסכאדניא 54

(פראנט, 1-טער שטאק)

טליתים-פאבריק

אויפשטעלונג פון אלע, פון אלענע, תשלב-וחשלבנע זיידענע טליתים ביז מעקשקע, ווי אויך טליתים-קאטנס הערט און דאקלו מיט אויפשטע-ינגען, אויך גארטלען, שפאניעס און ציצית

צו בעקומען בילינער ווי אינערהאלב

ביי א. ה. צישרינאווסקי, קאמיענא 1.

אין זעהטמען מוזיק פארמאר. קומט און איבערצייגט אייך! 888 נעמערקונג: ס'הערען אויך אנגענומען שלעכט טליתים צו השען.

יודען! וועהלער! 21

יודען! ווי איין מענש, געהט אלע צו דן וואהלען! איהר, אייערע משפחות און באהאנטע! קיין איין „איינציגע אייערע שטים פאר נישט פערלוירען געהן! געהט צו דן וואהל אורנעס און שטימט אלע פאר דער ליסטע פון ציוניסטיש-דעמאקראטישען וואהל - קאמיטעט „התאחדות" — פאר 21

ציראַזמעזפערשטעהן דאַס התנהגות פון אַ צדיק?

אַ חסידישע מעשה לכבוד יום־כּפּור.

געדערט פון אַן אַלטן חסיד און נאָכדערצעהלט פון

יוסף זעלקאָוויטש.

יעדער, וואָס איז נאָר אַ שטיקעל אַרבעט מרבנן וויסט, אַז אין דעם ענין, ווער עס איז גרעסער צי מלאכים, אַי אַריקים, איז דאָ אַ חילוקי דעות צווישען די חז"ל: אייגער האָלט, אַז מלאכים זענען גרעסער פון צדיקים, און איינער האָלט פערקעהרט — אַז צדיקים זענען גרעסער פון מלאכים. ביידע דעות זענען דבריי אלקים חיים; מ'קען זאָגען, אַז מלאכים זענען גרעסער, ווייל זיי זענען זוכה צו זעהן די שכינה, כביכול, יעדען טאָג און מ'קען זאָגען, אַז צדיקים זענען גרעסער, ווייל מיט'ן מלאכ'ס דעה רעכענט זיך כב כול נישט, אָבער מיט'ן צדיק'ס דעה יאָ: צדיק גזר, והקדוש ברוך הוא מקיים — . — —

די הקדמה האָב איך מיט צו מליץ מקדים געווען, כדי צוצו זאָלט פערשטעהן כאָטש אַ מיקצת מן המוקצה פון קאָרצעווער, זכרונו לברכה'ס התנהגות:

עס איז אַ ווי־ידועה, אַז ס'איז נאָר נישט געווען קיין צדיק אויף דער וועלט, וואָס זאָל נישט האָבען געהאַט קיין מתנגדים און אַ יעדען צדיק מיזען זיין תולקים. וואָס ברויך מען מזהר? — מי לנו גדול ממשה? — ווער קען זיך דאָס איינרעדען, אַז ער איז גרעסער פון משה־רבנו, עליו השלום, נו, האָט'ר געהאַט וועניג שונאים, אַזאַ דתן ואבירם, קרח?.. — עס קען אויף דער וועלט נישט זיין קיין גומ'ס אָהן שלנכט'ס, פוקס אַזוי, ווי דיין סערא קרישא האָט אַ סערא אחרא, ריל און גרדך, ווי דער קשורת שאָלו האָט געמיזט האָבען אַ תלמוד, וואָס האָט נישט געשמעקט... ווייל וואָלט קיין שלאָכט נישט געווען, וואָלט קיין יצר־הרע נישט געווען, וואָלט קיין פויט נישט געווען, און עס וואָלט מען קיין צרות נישט געווען און עס וואָלטען קיין נוטע יודען נישט געווען און עס וואָלט נישט געווען ווער עס זאָל מנין זיין אויף דער וועלט און זי וואָלט קיין קיום נישט געקענט האָבען...

אין פונקט, ווי גאָלד אָדער זילבער ווערט נישט פריהער געליימערט, ביז מ'האָט נישט אַדורך די פייערריגע מעסט, אַזוי איז קיין מענש נישט פרי, הער זוכה לון־ענן, ביז ער ליידט זיך נישט אָן די צרות צרורות פון דער וועלט... און אַזוי איז פריהער קיין שום צדיק נישט זוכה לרוח הקודש, ביז ער ליידט זיך נישט גענוג אָן פון זיינע מתנגדים... און וואָס גרעסער דאָס התנגדות — אַלץ גרעסער איז אויפ'ן צדיק די הימלישע השגחה... ווי למבין —

דער עיקר התנגדות אויפ'ן אַלטען ז"ל איז געווען דאָס שענדיגע פרעהליך זיין זיינ'ס, דאָס אייביגע טענצען. דאָס תמיד'יגע משמח זיין זיך. אַפילו אין די ימים נוראים האָט מען ביי איהם ז"ל, נישט אָנגעזעהן אַ האָר פון עצבות. האָבען שאָקי מתנגדישע קעפ נישט געקענט תופס זיין:

— היתכן — האָבען זיי געזעהן — ימים נוראים, ווען אַפילו אַ פיש אין וואַסער ציטערט. אַ בוים אַפילו אין וואַלד הילט זיך איין אין עצבות, „ומלאכים יחזון" — אַ מלאך אין הימל ציטערט—מלכ־שכן נאָך אַ זינדיגער קריך מחומר!..

אָט אַזוי האָבען זיי געזעהן, די מתנגדים. נאָר נעה, גיב צו פערשטעהן די ערזעקונג, מת גדישע מוחות, אַז ס'קען גאָנץ געמאָלט זיין, אַז אַ מלאך זאָל ציטערען און אַ צדיק נישט, ווייל צדיקים זענען גרעסערע פון מלאכים— ווילען זייערע פערשטאָנע מוחות דאָס דען תופס זיין?!...

איבריגענס איז דאָך נישט דער מהות פון צדיק זיין התנהגות, דאָס וועט סיי ווי קיין פראָסטער בשר ודם נישט תופס זיין.— דעם צדיק'ס עיקר זענען די מעזלות זייגע! און שאָקי ווענען דאָס, ווי אַזוי דער קאָרצעווער האָט פועל ישועות געווען פאַר'ן כלל ישראל און אויף וואָסערע אופן, ווייל איך איין דאָ דערצעהלען:

נעבוען איז עס אין די צייטען פון דער ערשטער פאָוסטאָניע, צום נוטען נעדאָכט. דעמאָלט זענען געווען די ערנסטע צייטען אויף דער וועלט ומכל־שכן אָך פאַר יודען. דער קשרוג איז געווען זעהר שטאַרק און ס'האָט מיט'ן ביטעל יודעלעך שוין געהאַלטען זעהר שמאָל. פערשאַהט זיך, אַז צדיקים האָבען מרעיש עולם געווען, נאָר אַל־דערווייל האָט זיך קיין שום שינוי צום בעסערען נישט געווען.

צוויי טאָג פאַר יום כפור האָט זיך קיין קרימילאָוו אַריינגעכאַפּט דאָס רוסישע תיל מיט קאָזאַקען, דראַגונגער'ס און משאַרקעסען און האָבען דאָרט אין שאַדעטעל אָנגעפאַנגען מ'שים אשר לא יעשו. און לאָ די, וואָס זיי האָבען דאָס שטעדעל בדיל־הדל געשטעלט, האָבען זיי נאָך די שענסטע און חשוב'סטע בעלי־הבתים תוזס גענומען און פער־לאַנגט פון דער שאָדעט אַ הון רב פריון נפש. ובאמת, האָבען זיי געזאָגט, אַז מ'וועט זיי דאָס געלד נישט צושטעלען ביז יום־כפור נאָכמיטאָג, וועלען זיי אַלע יודען פון שטעדטעל אויס'הרג'ען...

פון צוזאַמענשלעפען אַזאַ שלל געלד אין משך פון אַ פאָר טאָג און אַזאַ אָרים און קליין שטעדטעל, ווי קרימילאָוו, האָט אפילו קיין רייך נישט געקאָנט זיין. וואָס דען פון יודען? אָפט מען, מ'זאָגט תהלים, מ'וויסט אין קביים און מ'שיקט אַוועק צוויי שלוחים קיין קאָרצעוו...

קיין קאָרצעוו זענען די שלוחים אַריבערגעקומען ערב יום־כפור נאָכמיטאָג. דער אַלטער ז"ל איז גאָר וויל געהאַט צוריקגעקומען פון מ'חק און מיט אַ אמת'ער התלהבות זיך בעמפיג'ט לכבוד יום טוב און דאָ פראַלט זיך אויף די טיר און עס פאַלען אַריין די צוויי שלוחים, נישט פויט, נישט לעבעדיג:

— הייליגער רבי, אַזוי און אַזוי־עת צרה הוא ליעקב!...

בייזערט זיך מ'כלומ'שט, דער אַלטער ז"ל, וואָס זיי האָבען איהם אַ קאָפּ צו פערדרעהען גראָד ערב־יום־כפור און הייסט זיי קומען צו איהם דערנאָך...

אַ בריה האָבען זיי געהאַט?—זענען זיי געבאָרען מיט פערביטערטע הערצער, אַהיימגעהערן האָבען זיי דאָך שוין נישט געקענט, זענען זיי געבליבען אין קאָרצעוו.

די יום־כפור'דיגע נאָכט אין קאָרצעוו איז אַדורך מיט שמחה במחולות ורקדים, אַזוי, ווי עס איז געווען דער מנהג אין קאָרצעוו און די צוויי קרימילאָווער משולחים, זענען נעבעך געזעסען אין אַ ווינקעל און האָבען געוויינט און מתוך צער האָבען זיי זיך, שטומע אַנ־געקוקט, ווי אייגער זאָגט:

— לשמחה מה זו עושה?—ווי קומט דאָ אַהער אַזאַ מין שמחה?—דאָ־ש, אין קרימילאָוו, הויערט נעבעך די שווערד איבער אַ גאַנצע עדה אין דאָ מיהלט מען נאָר נישט!.. גאָר־מערפאָלען.

אין קאָרצעוו האָט מען יום־כפור אָנ־געהויבען צו דאַוונען מיט'ן שאָג צו גלייך. אויך דאָס מאָל זענען זיך בעלד אינדערפריה צוגוויפגעקומען אַלע מתפללים, אייגעטהלעך אין די [סליחות און קישלען. עס איז אָבער פערגאַנגען אַ שעה, אַ צווייטע, אַ דרישע און דער אַלטער ז"ל האָט זיך נישט געוויזען. אַריינצוגעהן צו איהם אין חדר מיוחד, פערשעהט זיך, האָט מען מורא גע־האָט... אַזוי אָבער, ווי עס איז שוין געווען שטעט אויפ'ן טאָג און דער אַלטער ז"ל איז אַלץ נישט אַריינגעקו־מען, האָט דער נבאי ר' שלמה שמשון גע'עצה'ט, אַז מ'זאָל דערווייל אָנהויבען צו דאַוונען.

אַזוי האָט מען אָפּגעדאַוונט פון שחרית, אָפּגעדאַוונט די שטילע שמונה עשרה פון שחרית און דער אַלטער ז"ל, האָט זיך אַלץ נישט געוויזען, ערשט, אַז ר' שמעלקע, קאָרצעווער בעל תפילה, האָט אָנגעהויבען זאָגען: „ונתנה תוקף", האָט זיך דער אַלטער ז"ל, אַז אַ'איינגעהלטער אין אַלית אויף קיפּעל. אַדורכגעשפּיגעט צו שען עולם און געגאַנגען מיט דער כשר'ער האַנד אַקלאַפּ אויפ'ן זמיר:

— וואו זענען די צוויי קרימילאָווער יודען? — זאָלען זיי דאָ אַהער קומען און נאָכזאָמאָל דערצעהלען די מעשה פאַר'ן גאַנצען עולם.

די צוויי משולחים זענען צוגעקומען און מיט הערצ־קלאַפּעניש דערצעהלט די מעשה פון אַלף ביז תיו.

דער אַלטער ז"ל האָט זיי רוהיג אויס־געהערט און אַז זיי זענען שטיל גע־וואָרען, האָט ער אויפגעמאַכט מיט זיין מח ור און האָט אָנגעהויבען זאָגען:

— „בראש השנה יכתבון — אום ראש־השנה שרייבען זיי, די גוים, אַז אום צום כיור יתחתמון — און אום יום־כפור שען זיך די גוים אונטער'חתמ'ענען.. היינט זשע־כמה יעברון—וויפיל ל'בירות שען זיי אָנגאַנען יאָהר, וכמה יצאון — וויפיל ממזרים בעשאַפען זיי... פרעג איך דיך, רבונו של עולם: „מי יחיה"— ווער דאַרף ביי דיר צו לעבען — „ומי ימות — און ווער דאַרף צו שטאַרבען?.. — צי דאַרפען לעבען „מי בקצו" — די יודען, וואָס הייסען אָט דיין הייליגע תורה אַזאַ אויף אַקיצו של יוד, אָדער די, וועלכע הייסען אַפילו קיין קיצו של יוד נישט פון דיין הייליגער תורה? — — — —

אַפאָר מינוט האָט אין צית המדרש געהערשט אַ הייליגע שטילקייט. שפּעטער איז דער אַלטער ז"ל, צוריק אַריינגע־גאַנגען אין זיין חדר מיוחד און ר' מישעלע האָט מסיים געווען שחרית — —

*

נישט הול־המועד־נכות איז מען אַנגעקומען, אַז באַותו הומן, ווען דער קאָרצעווער ז"ל, האָט זיך אויפ־גע'שטעה'ט מיט'ן רבונו של עולם, האָט דאָס רוסישע חייל געהאַט אַ אויסבע־פעהרט אין קרימילאָווער מאַרק אַריין די תגים געגטמעגע יודען, כדי זיי צו דער'הרג'ענען... אין מנה ובנה זענען אין ערגיץ אָנגעקומען די אַוונטמאָ־צעס און האָבען אויסגע'הרג'עט דאָס גאַנצע רוסישע חייל ביז אייגעם —

גי, קען מען שוין פערשטעהן דאָס התנהגות פון אַ צדיק? — — — —

חשות שרייבען זיי... הא, שלמה שמשון, הער מען דאָס שרייבען אום ראש־השנה?

האָט דער אַלטער נבאי, ר' שלמה שמשון מיט צוויין געענטפערט:

— די גוים. רבי, די גוים שרייבען אום ראש־השנה..

האָט דער אַלטער ז"ל, מיט התלהבות אָנגעהויבען זאָגען און צו פערטייטשען:

— „בראש השנה יכתבון" — אום ראש השנה שרייבען זיי, די גוים, אַז אום צום כיור יתחתמון — און אום יום־כפור שען זיך די גוים אונטער'חתמ'ענען.. היינט זשע־כמה יעברון—וויפיל ל'בירות שען זיי אָנגאַנען יאָהר, וכמה יצאון — וויפיל ממזרים בעשאַפען זיי... פרעג איך דיך, רבונו של עולם: „מי יחיה"— ווער דאַרף ביי דיר צו לעבען — „ומי ימות — און ווער דאַרף צו שטאַרבען?.. — צי דאַרפען לעבען „מי בקצו" — די יודען, וואָס הייסען אָט דיין הייליגע תורה אַזאַ אויף אַקיצו של יוד, אָדער די, וועלכע הייסען אַפילו קיין קיצו של יוד נישט פון דיין הייליגער תורה? — — — —

אַפאָר מינוט האָט אין צית המדרש געהערשט אַ הייליגע שטילקייט. שפּעטער איז דער אַלטער ז"ל, צוריק אַריינגע־גאַנגען אין זיין חדר מיוחד און ר' מישעלע האָט מסיים געווען שחרית — —

*

נישט הול־המועד־נכות איז מען אַנגעקומען, אַז באַותו הומן, ווען דער קאָרצעווער ז"ל, האָט זיך אויפ־גע'שטעה'ט מיט'ן רבונו של עולם, האָט דאָס רוסישע חייל געהאַט אַ אויסבע־פעהרט אין קרימילאָווער מאַרק אַריין די תגים געגטמעגע יודען, כדי זיי צו דער'הרג'ענען... אין מנה ובנה זענען אין ערגיץ אָנגעקומען די אַוונטמאָ־צעס און האָבען אויסגע'הרג'עט דאָס גאַנצע רוסישע חייל ביז אייגעם —

גי, קען מען שוין פערשטעהן דאָס התנהגות פון אַ צדיק? — — — —

אַ קאָמישע געשיכטע מיט אַ יודישען חתן

וועמען מען האָט אונטערגערוקט אונטער דער חופה אַ ציגיינערין אַלס די כלה.

געדענקט אַ הר נאָך די מעשה פון תימש ווי יצקב אבינו האָט זיך פער־ליבט אין דער מוטער רחל, ווי ער האָט געאַרבעט זיבען יאָהר די שאָף ביי זיין פעטער לבן האַרמי, אים צו בעקומען זיין געליבטע שעהנע רחל סאָך אַ ווייב אין ווי לבן האַרמי האָט איהם אָנגעפּרעסט און אָנגעגאַרט אין אַנשטאָט דער שעהנער רחל האָט ער איהם אויפגערוקט אונטער דער חופה אַ איין עלטערע שאָכטער לאה, וועלכע האָט געהאַט קראַנקע אויגען?

אַ'עהנליכע געשיכטע, נאָר נאָך אַ משיקעווער, האָט יעצט פּאַסירט אין בודאַפּעשט, אונגאַרן.

אַ יוד, אַ שעהנער געלעבאָס האָט חתונה געמאַכט זיין איינציגע טאָכטער, מיבעלע, צו זיינעם אַ פּלימעניק און אַנשטאָט זיין טאָכטער, האָט ער אונ־טערגערוקט זיין פּלימעניק אונטער דער חופה — אַ ציגייינערין.

אָט זענען די איינצעלהייטען פון דער מאָדנער געשיכטע:

ר' לייבוש זלידיווער, אַ שעהנער יוד מיט אַ צרייטער באָרד מיט לאַנגע פאות און מיט אַ צרייטען סאַמעטענעם הוט אויפ'ן קאָפּ, ווי מען טראָגען געוועהנליך פרומע אונגאַרישע יודען, האָט געהאַט לעבען ראַנג, אַ שטאָדט אין אונגאַרן, אַ שעהנע געלעבאָסישקייט און אַ שענק.

ר' לייבוש האָט פערמאָגט אַ שעהן הויז, אַ פּעלץ, אַ שטיקעל וואַלד, אַ האַלבען מיהל, צעליכע מערד, שאָף און רינדער, גענג מיט קאַפּשקעס א. א. וו.

ר' לייבוש איז שוין פיל יאָהרען אַנ'אַלמן און די געלעבאָסישקייט האָט געפיהרט זיין איינציגע טאָכטער, די שעהנע מיבעלע.

מיבעלע איז אַ מיידעל אַ ברען מיט שוואַרצע צעפ און פער'ש סאַמעט שוואַרצע יודישע אויגען. זי האָט בע־לעבאַסעווטע מיט מיט די דינסטען אין דער געלעבאָסישקייט.

עייר ר' לייבוש'ן אין הויז האָט זיך געגאַנען זיינער אַ פּלימעניק מ'ש'ן אַ מען מנשה.

מנשה איז נאָך אַלס קליין קינד נע־וואָרען אַ יתום. עס זענען איהם גע־שטאָרבען די עלטערן און זיין פעטער לייבוש האָט רחמנות געהאַט אויף דעם קליינעם יתום נעבעך און אַ הם נעווי־מען צו זיך אין הויז. מנשה האָט זיך ברויש נישט געגעסען אומזיסט ביי זיין פעטער אין הויז. אַז ער איז גע־ווען אַ קליין יונגעל, האָט ער געקאָנט אויף דעם איהם אָנגעפּרעסט און אָנגעגאַרט אין אַנשטאָט דער שעהנער רחל האָט ער איהם אויפגערוקט אונטער דער חופה זיין עלטערע שאָכטער לאה, וועלכע האָט געהאַט קראַנקע אויגען?

אַ'עהנליכע געשיכטע, נאָר נאָך אַ משיקעווער, האָט יעצט פּאַסירט אין בודאַפּעשט, אונגאַרן.

אַ יוד, אַ שעהנער געלעבאָס האָט חתונה געמאַכט זיין איינציגע טאָכטער, מיבעלע, צו זיינעם אַ פּלימעניק און אַנשטאָט זיין טאָכטער, האָט ער אונ־טערגערוקט זיין פּלימעניק אונטער דער חופה — אַ ציגייינערין.

אָט זענען די איינצעלהייטען פון דער מאָדנער געשיכטע:

ר' לייבוש זלידיווער, אַ שעהנער יוד מיט אַ צרייטער באָרד מיט לאַנגע פאות און מיט אַ צרייטען סאַמעטענעם הוט אויפ'ן קאָפּ, ווי מען טראָגען געוועהנליך פרומע אונגאַרישע יודען, האָט געהאַט לעבען ראַנג, אַ שטאָדט אין אונגאַרן, אַ שעהנע געלעבאָסישקייט און אַ שענק.

ר' לייבוש האָט פערמאָגט אַ שעהן הויז, אַ פּעלץ, אַ שטיקעל וואַלד, אַ האַלבען מיהל, צעליכע מערד, שאָף און רינדער, גענג מיט קאַפּשקעס א. א. וו.

ר' לייבוש איז שוין פיל יאָהרען אַנ'אַלמן און די געלעבאָסישקייט האָט געפיהרט זיין איינציגע טאָכטער, די שעהנע מיבעלע.

מיבעלע איז אַ מיידעל אַ ברען מיט שוואַרצע צעפ און פער'ש סאַמעט שוואַרצע יודישע אויגען. זי האָט בע־לעבאַסעווטע מיט מיט די דינסטען אין דער געלעבאָסישקייט.

בוש צולעכט דאָס גרעסטע בעלעכטער: — וואָס? — האָט ער זיך געשטיקט פון געלעכטער — די פייערען־יונגען? דו ווילסט מיין פייבעלען פאַר אַ כלה? דו ביזט משוגע געוואָרען?

מנשה האָט זיך שטאַרק דערשראָקען און געגיטען ווייגען און בעטען דעם פעטער לייבוש:

אָבער אַס האָט אַ הם אויבעניג וואָס געהאָלפען. דער פעטער לייבוש איז געווען אַ גרויסער עקשן, און אַז ער האָט זיך איינגעשאָרט ניין, איז ניין!

האָבען מנשה מיט מיבעלען בע־שלאָסען, אַז מ'שה זאָל אַוועקפאָהרען קיין זיד־אַמעריקע און דאָרט פערבלי־בען עמליכע יאָהר ביז ער וועט זיך אויסמעגשלען, ווערען אַ לייט און פער־דינען אַביסעל געלד און דאַן, אַז ער וועט אַהיימקומען, וועט דער פעטער לייבוש שוין ווייכער ווערען. ער וועט שוין רעדען גאָר אַנדערש רייד און עס וועט איהם שוין אָנשטעהען דער שידוך. ביז דעמאָלט אָבער, האָט מיבעלע געשווא־רען, וועט זי טיף אין הערצען בע־האַלטען איהר ליעב צו מנשה'ן.

איז מען זיך געפאַלען אויף די הפל־זער, מען האָט זיך אויקושט און גע־ווייגט און זיך געזעגענט.

דאָס רעדעל דרעהט זיך הייגיגע צייטען זעהר גיך.

ר' לייבוש זלידיווער האָט זיך פער־דרעהט אין געשעפטען. ער האָט פער־קויפט זיין פּאַרם אין רעגע און זיך אַרויסגעצויגען קיין בודאַפּעשט. וואו ער האָט געמעגט אַ געשעפט פון פע־מיר, אין בודאַפּעשט האָט דער פעטער לייבוש זיך שוין אָנגעשוירען די באָרד אָנגעטון „ייאַשע" קליידער און איז געוואָרען אַזאַ חסיד.

די געשעפטען אין בודאַפּעשט זענען

(ענדיגונג אויפ'ן זייט זיי)

מאַרגען ווערט געהאַלטן דער הלואה-אָפּמאַך

וואַרשע, 4 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די אונטערהענדלונגען וועגן דער אַמעריקאַנער הלואה האָבן שוין ביז סוף, מיטוואָך (היינט) דאָך דער פּלוכט-פּרעזידענט פּקצעפּירען דעם אָפּמאַך און אויב דאָס זאָל געשען, וועט דאָנערשטאָג, אום יום כיפור פאַרקומען דאָס פייערליכע אונטערהאַלטן דעם הלואה-אָפּמאַך.

מאַרשאַל פּילסודסקי האַנפּערירט

מיט אַ חיצע פּרעמיער בארטעל און מיט מאַראָטשעווסקי.

וואַרשע, 4 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז דער פּרעמיער מאַרשאַל פּילסודסקי געווען אין סיגנאַטאַרען ראָט און קאָנפערירט מיט אַ וויצע-פּרעמיער בארטעל און מיט סעקרעטאַר מאַראָטשעווסקי.

פּראָפ. וויצמאַן פאָהרט קיין א"י און דרום-אַפריקע.

לאָנדאָן, 4 (טעלעגראַפיש דורך יט"א) פּראָפ. וויצמאַן איז אָפּגעפאָהרן קיין ארץ-ישראל, וואו ער וועט פערבלייבן ביז'ן חודש נאָוועמבער. פון ארץ ישראל פאָהרט ד"ר וויצמאַן קיין דרום אַפריקע, וואו ער וועט אָנשטעלונגען אין דער זאַמלונג פאַר'ן קיין-היסוד.

21 די קאַנדידאַטען פון 21 וועלן קעמפן פאַר אַ מאַרגנער וועלטליכער העברעאישער שולע. שטימט אַלע פאַר דער ליסטע 21 פון ציוניסטיש-דעמאָקראַטישן וואָהל-קאָמיטעט התאחדות. 21

100.000 פונט אויף הלואות

פאַר די געלטענע פון דער ערד-ציטערניש פון א"י.

ירושלים, 4 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) אָפיציעל ווערט געמעלדעט, אַז די ארץ ישראל רעגירונג האָט באַשטימט 100 פונט אויף לאַנג-מער-מיניגע הלואות פאַר די געלטענע פון דער ערד-ציטערניש, די הלואה וועט געגעבן ווערן אויף 10 יאָהר צו 6 פּרעצענט.

אַ ציריקולאַר ווענען אַריינציהען די יודישע יוגענד אין דער אינדוסטריע.

מאָסקווע, (י.ט.א.) דער וויניצער קריין-עקזעקוטיוו האָט פונגעדערגעשיקט צו אַלע נעבענד-עקזעקוטיוון פון קריין אַ ציריקולאַר, אין וועלכען עס ווערט פאָרגעשלאָגען אָנצונעמען אַלע מיטלען, אַז די יודישע יוגענד זאָל אַריינגעצויגען ווערען אין דער פּראָדוקציע.

אין ציריקולאַר ווערט דערמאָנט, אַז די צענטראַלע מאַכט האָט שוין נישט איינמאָל אָנגעוויזען דערויף, אַז כדי צו פערבעסערן די שווערע עקאָנאָמישע לאַגע פון די יידישע אַרבייטער-מאַסן, איז נויטיג אַריינצוציהען די יידישע יוגענד אין דער אינדוסטריע אין דער ציקער — אין דער ציקער-אינדוסטריע פון אימאָנער קריין. די דאָזיגע אַנשלוסן פון דער צענטראַלער מאַכט זענען אויך בעשטעטיגט געוואָרן פון דער מאָסקווער אַרבייטער-מאַכט.

5-יעהריגער יובילײַ פון אַ יידישער קאָמוניסטישער צײַטונג.

מאָסקווע, (י.ט.א) די מינסקער צײַטונג דער „יונגער אַרבייטער" האָט אַרויסגעלאָזט אַ טעלעגראַם צו אַ יאָהר 5 יעהרינען יובילײַ. די צײַטונג איז אַרויס אין אַ דאָפּעלטן אָרמאַט און ענטהאַלט פערשידענע מאַטעריאַלע וועגן דער געשיכטע פון דער צײַטונג פאַר די 5 יאָהר פון איהר עקזיסטענץ. דער יובילײַ נומער איז אין גאַנצען געדרוקט רויט, וואָס פערשווערט דאָס לייענען.

אונטערגאַנג פון פּראָפ. איינשטיין.

בעראַשונען פון אַ אַמעריקאַנישן אויפזיכט-ראַט פון העברעאישן אוניווערזיטעט.

בערלין, 4. (י.ט.א. טעלעגראַפיש). דעם 13. נאָוועמבער הויבט זיך אָן די פערלעזונג פון אַקאַדעמישן אויפזיכט-ראַט פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט. די בערלעזונג וועט פאָרקומען אונטער'ן פאָרזיץ פון פּראָפ. איינשטיין. עס וועלן בעטראַכטן: ווערען אייגיגע וו כטיגע פראַגע, וואָס זענען נוגע דעם העברעאישן אוניווערזיטעט.

אַ אַמישע געשיכטע מיט אַ יידישען חתן.

(עגדע פון 3 זײַט).

דער עטער לייבוש יצחק געוואָרטן אַנ'אויב האָט ער גענומען דעם יונגען מאַן בלאָטען. געבאָרנע ביי איהם דערווייל דעם נדן.

מנשה אַז דערווייל געזעסען אין געוואַרט אויף מייבלען און ער האָט זיך געפרעגט אין זיבעטען הימעל אין גליק.

אָבער עס איז אַרגעגאַנגען אַ ששיק צייט און מייבלע איז נאָך אויך נישט געקומען. מנשה איז שוין מיעד געוואָרען פון וואַרטען.

— נו, פעטער, וואָס איז מיין כלה? ווען קומט זי שוין אַ היים, מיר זאָלען שטעלען אַ חופה, הע?

— אייל זיך נישט אַזוי, מיין טייערער פלימעניק. זי וועט שוין קומען, דיין כלה. זי וועט קומען — האָט איהם גאַנטרייסט דער פעטער לייבוש.

דער עטער האָט זיך יצחק געזעסען אין אַ שרעקליכער לאַגע. ביי מנשה'ן האָט ער אויפגענומען דאָס געלד. וואָס יענער האָט געבראַכט אין אָפּגעצאָהלט מיט דעם זיינע חובות און פערטאָכלעוועט אין זיינע געשעפטען. קיין געלד איהם אָפּגעגעבען האָט ער נישט געהאַט. זיין טאָכטער איז אַ כלה און זי זיצט ביי איהר חתן און איין ליגען שלעפט שוין דעם אָנדערען. האָט זיך דער יונגער אַזוי פערדרעהט אין די ליגענס, אַז ער האָט שוין גאָר נישט געקאָנט אַרויסקריכען פון זיי.

אין איינמאָל, ווען מנשה איז געוואָרען שוין שטאַרק צודרינגליך און געפאָדערט פון זיין פעטער פנשווערער צוריק זיין געלד אָדער זיין כלה ביי בעלען, האָט דער פעטער לייבוש איינגעוויליגט צו פאָהרען ברענגען ביי בעלען.

אַז ער איז ווירקליך אָוועקגעפאָהרען צו זיין טאָכטער.

אַז לייבוש איז געקומען צו זיין טאָכטער, האָט ער גאָך נישט געהאַט קיין שום פלאַן וואָס צו טון און ער האָט זיך געפרעגט אין גרויס פון צווייפלונג. פייבעלען האָט ער דערווייל נישט דערצעהלט אַז איהר אַמאָליגער געליבטער, מנשה, איז צוריקגעקומען אין געפינט זיך אין בודאַפּעסט, וואו ער וואוינט איהר, נאָר ער האָט געזאָגט, אַז ער איז געקומען אויף בעזוך. אָבער פלוצים האָט איהם גאָט צוגעשיקט די רעטונג פאַר דער כפה.

דאָס האָט אַסירט איינמאָל, ווען ר' לייבוש זלידווער איז געגאַנגען שטאַרען. האָט ער געזעהן עפּעס גאָרן, וועלכע איז זעהר עהנליך צו זיין טאָכטער פייבעלען, אויך אַ שוואַרצע מיט אַנ'אָפּגעגעבענע פיס מיט שוואַרצע האָר און מיט שוואַרצע אויגען.

דאָס איז געווען אַ ציגייגערין מיט'ן נאָמען שערעס.

אַז לייבוש זלידווער האָט געזעהן די ציגייגערין שערעס און געהערט ווי זי רעדט אונגאַריש און דייטש וועלכעס איז עהנליך אויף יודיש, איז אין זיין קאָפּ געצוירען געוואָרען אַ מאָדנער שווינדלערישער פלאַן אָפּצונאַרען זיין פלימעניק מנשה'ן.

האָט לייבוש זלידווער אָפּגעמאַכט דאָס „יעשעטעל" מיט דער ציגייגערין. ער האָט איהר צוגעזאָגט אַ סומע שוויגגעלד, אַז זי זאָל מיט זיך לאָזען שטעלען אַ קאָמעדיע מיט אַ הייראַט-צערעמאָניע. די ציגייגערין שערעס איז גאַנץ פריילעך געשטאַנען אויף דעם.

לייבוש זלידווער האָט די ציגייגערין אַהיימגעבראַכט און געזאָגט מנשה'ן, וועלכער איז, ווייזט אויס, נישט קיין איבערינער חכם, אַז דאָס איז זיין כלה פייבעלע.

די ציגייגערין האָט מען פון אויס געפונען און זי האָט איהר רעלע אַלס פייבעלע געשפּילט אויסגעצייכענט. זי האָט זיך מיט מנשה'ן שטאַרק צוקושט און נישט אויפגעהערט זיך מיט איהם צו האַלטען און צו רעדען זיסע ריידעלעך.

יעצט האָט דער שווינדלערישער עס האָט זיך פערשטאַרקט די מאַכט פון בהנים און „זיי האָבען זיך געגלייכט אין אַ גרויזאַמען גאָט".

דער „נעוועזענער רב" וועלכער איז איצט אַ בעל זכות יאָהר אַלט, לעבט אויס די „ווייס ציטערן אין די ימים-נוראים, ווי אַ פיש אין וואַסער".

פון לוא' מאַרשאַל האָט דער ציון-עקזעקוטיוו נישט דערהאַלטען סיין שום בריף.

לאָנדאָן, 4 (י"א טעלעגראַפיש). דער ציוניסטישער עקזעקוטיוו מיטלס מיט, אַז די קלאָגען וועגען דעם, אַז לוא' מאַרשאַל האָט צוגעשיקט אַ בריף, אין וועלכען ער דריקט אויס זיין אונצופרידענהייט מיט די בעשלוסען פון לעצטע ציוניסטישען קאָנגרעס, שטימען נישט מיט דער ווירקליכקייט. די ציוניסטישע עקזעקוטיוו האָט קיין שום בריף מיט אַזאַ אינהאַלט נישט ערהאַלטען.

ענטדעקט אַנ'אָפּערע איז לעמבערג

איז צו'אמענהאַנג מיט אַנאָנימע בריף וועגען נגנ. זאַנורסקי.

לעמבערג, 4. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). די לעמבערגער פּאָליציי-מאַכט האָט ענטדעקט אַ געהיימע דרוקעריי, אין וועלכער מ'האָט געדרוקט די אַנאָנימע בלעטלעך וועגען גענעראַל זאַנורסקי. די דאָזיגע דרוקעריי זאָל האָבען געהערט צום „גרויס-פּוילישען לאָגער" און אין דער אָפּערע זאָלען זיין פאָרמישע בעקאַנטע ענדעקישע פירער און זשורנאַליסטען.

ס'זענען שוין פאַרסטירט אייניגע צוהנדליג פערזאָן.

די געפאַנגענע פאַשעריאַלען צוגעוויזען, אַז די אַנאָנימע בריף פיפ'ן „אמת וועגען גנגנ. זאַנורסקי", וועלכע איז מיט עטליכע טעג צוריק אָנגעקומען פון קאַטאָוויץ אין אַלע רעדאַקציעס, זענען פאַרוים פון דער דאָזיגער לעמבערגער נעהיימער אָרגאַניזאַציע.

נעוועזענער רב שרייבט אַנטי-רעליגיעזע אַרטיקלעז

מאָסקווע. (י"ט). אין דער מינסקער יידיש-קאָמוניסטישער צײַטונג „שקשיאַבר" פון ערשטען טאָג ראָש השנה איז אָפּגעדרוקט אַ אַרטיקל פון דעם „נעוועזענעם רב" י. מ. עס, וועל לער האָט מיט 5 יאָהר צוריק אויסגעגעבען די דאָזיגע אַן אַנטי-רעליגיעזע פּראָפּאַגאַנדע צווישען יידען. שטיצענדיג זיך אויף פערשיעדענע פּסוקים פון חומש, חי אויך אויף מאַמרים פון יידישע און נישט יידישע סופרים, באַמיהט זיך דער נעוועזענער רב צו בעווייזען, אַז בזיון 5-טען יאָהר הונדערט נאָך קריסטוס'ן איז דער יום-טוב ראָש-השנה נישט געפעערט געוואָרען אין תשרי אין, אַז די ימים-נוראים זענען בכלל ערשט אויפגעקומען אין 4 טען יאָהרהונדערט, ווען

21 ציוניסטען! טראָגט שטאָלץ דיך ציוניסטישע פאָהן. קעמפט מיטיג אין ווערדיג פאַר אונזערע נאַציאָנאַלע רעכטן ערקלערט זיך אַלע געגען נאַציאָנאַלער שפּרה מאַלערייע. שטימט ווי איין מענש פאַר דער ליסטע 21 פון ציוניסטישן-דעמאָקראַטישן וואָהל-קאָמיטעט „התאחדות". 21

21 דיי קאַנדידאַטען פון דער ליסטע 21 וועלן קעמפן פאַר דער יידישער נישט-שטיצער אינטעטיצעס. אַז זונדערס וועלן זיי פאָדערן דעכט אויף אַרבייט פאַר יידישע אַרבייטער אין אַלע-מלאכות. שטימט אַלע פאַר דער ליסטע 21 פון ציוניסטישן-דעמאָקראַטישן וואָהל-קאָמיטעט התאחדות 21

KINO CZARY
כל-בוניכסם
היינט גרויסע פּרעמיערע! 4-טער שלאַנער פון אונזער גאָלדענעם ווינטער-פּראָגראַם!
גרויסער קאָוובוי-פּראָגראַם אין 8 אַקטען מיט אַ אָנמייל פון בעוואוסטען
BUCK JONES
אויסער: פּראָגראַם: אַמעריקאַנישע קאָמעדיע אין 2 אַקטען.
אַכטונג! אויפ'ן ערשטען טאָג זענען דיי פרייען אויף אַלע סלעצער צו 60 גראָשען. אָוהויב 4 אַ'זייגער נאָכמיטאָג. : : יום-טוב, שבת און זונטאָג 1 אַ'זייגער נאָכמיטאָג.

LUNA | היינט, לאנג-ערוואַרטעטע פּראַכטפולע פּרעמיערע! | LUNA

דאָס 4-טע מיסטערווערק פון דער גאָלדענער סעריע פון אונזער הייַ-יאָהרינען רעפּערטואַר!

די קינדער-נשמות בעשולדיגען אונז

רינהרענדע ערשיטערונגען לעבענס-דראַמע אין 10 פּקטען. | אין די הויפּט-ראָלען: | אינטערנאַציאָנאַלע קינסטלער-קרעפטן

N. Lisienko W. Zawiszanka, E. Łabuńska, I Skwierczyńska, A. Steinrück, F. Sym i W. Rilla

אויפנאַהמען. -פּקטועלע- | 2) לאָדז. די אַרבייטס-שטאָט | סימפּ. נישער אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' לודויער.

1-טע לאָדזער כעמישע

פּעלץ-פאַרבעריי — אָדער — נאַרבעריי

W. Schönman, GDAŃSKA (Długa) 8, II p. front

נעמט-אָן צום פאַרבען אַלע אַרט פּוטער אויף אַלע קאָלירען, ווי אויך אָפּ-פּרישען אויף די פאַרינע קאָליר. נעמט-אָן צום שטרימפּלען שטרימפּלען און אַלע אַרט פּוטער דורך עלעקטריש, דאָס דו אויבערהאָר ווערט נישט בעשעדיגט.

אַלעס נאָך לעגיטימער פּיסטעמען. | דויערהאַפטיגע פאַרבען. | צופרידענגלעכע פּרייזען.

רייניגונג פון ווייספּוטער.

קאַלאַשען, באַטען

פון ערשטע-קלאַסיגע אינ- און איסלענדישע פירמעס

זענען שוין אָנגעקומען אין גרויסען אַסאָרטימענט אין דער פירמע

Adolf Boksleitner i S-ka Spółka z ogr. odp. **PIOTRKOWSKA 149**

איהר וועט אין ערגיץ אַנדערש בילליגער נישט קויפען!!!

די העכסטע סאָרטען! | די נידריגסטע פּרייזען! | הורם-דעמיל.

א גמר חתימה טובה

צום נייעם יאָהר ווינשען מיר דער ג' רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט". אָרמיזיסטראַציע אין מעכנישע אָפּשיילונג דערהויפּט די ה"ה: זילבערבערג, גאָלדשטיין קערש און גרויסמאַן און ווינשען זיי ווייטערדיגען גרויסען ערפאָלג אין זייער אונטערנעהמונג.

דיַ צייטוויליגע פערוו. פון אונפאַרטייאישען יור. צייטונגען-פערקויפער פאַראיין, פּיטריק 66

מעבעל | קויפט נישט קיין | מעבעל

מעבעל

בעפאָר איהר אינבעצייגט אייך נישט אין מיין

מעבעל-געשעפט 44

גראַנסקאַ (רלוא) 44 — טעלעפאָן 62-56

Ch. ŁAZNIK

נור ביי מיר קענט איהר מעבעל שעהן גוט געקויפן פערשידענע אין בילין.

בעמערקונג: אויך קויף איך פערשידענע מעבעל, דיוואַנעס, פעלצען, ניי-מאַשינען, סאַמאָוואַרען, אַנציגער א.אַ.ד. איך צאָהל די העכסטע פּרייזען. קומט און איבערצייגט אייך.

ערשקל. שניידער-אַטעליער פון

H. MILNER, Łódź

Piotrkowska 38, tel. 19-95.

עמפּפעהלט צום הערבסט און ווינטער סעזאָן די נייעסטע שטאָפען און מאָדעלען. 922

ערץ-געשעפטען

אינ'ער פירמע

TYGER i GLATTER

PIOTRKOWSKA 43 i 29,

tel. 24-77 i 13-22.

מיר עמפּפעהלען פעלץ האָרען יוים דיַ נייעסטע פּאַרזיזער מאָדעלען, ווי אויך גרייכען אויס. וואָהל פון פעלצלעך פון פערשידענע סאָרטען

ציגענגליכע פּרייזען! | צו ענגליכע פּרייזען!

בעמ.: קיר'שנער ווערקשטעט אויפ'ן אָרט 938

ערשטקלאַסיגער

קירזשנער-ווערקשטעט

ל. שאַליט, פעטריקאַווער 16

עמפּפעהלט צום הינטער-סעזאָן זעסטליכע פעלץ-אויסאַרבייטונגען פון אייגענע און אָנגעשטעלטע מאַטעריאַלען. צוגענגליכע פּרייזען און בעדינגונגען.

לעטשניצע „Sanitas"

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטל. דענטיסט.-קאַביני.

Cegielniana 29, tel. 44-51.

נעמען אָן פאָלגענדע דר.:

ד"ר ענגעל	ד"ר לאַסקי
„ פריד	„ ש. מאַלאָוויסט
„ גערשטיין	„ מאַרדכאָוויטש
„ נוטשטאַט	„ פריבולסקי
„ אימיך	„ ה. ראַכאָווסקי
„ איציגזאָן	„ ג. ראָזענבערג
„ כאַצענעליאָן	„ פרוי ראָזענבלאַט
„ ס. קאַנטאָר	„ שאַיראָוויטש
„ לעווינזאָן	„ א. שטיינבערג
„ פרוי לעווינזאָן	„ י. שטיינבערג

צאָהן-ערצטע

צוקער	קרעניצקאַ-ציפּין
גרינשטיין-האַרקאַוי	שאַצקאַ

936 אַנשליסען פון אויגען, בלוט א. ז. וו.

בעפאָר איהר נעהט קויפען מעבעל, בעט איך אָנצוהוכען מיַין.

מעבעל-אויסשטעלונג

וויסכאַדניאַ 66, טעלעפ. 25-34 ביי

L. Salomonowicz

חעל ביי מיר קען מען קויפען קאָמפּלעט-אייַנריכטונגען און פרעמליכע-ציפּען, ווי אויך אָנצעלנע מעבעל-שטיק צו מעסיגע פּרייזען אויף נגשע בעדינגונגען. פונקטליכע און רעיעלע אויסאַרבייטונג.

א גמר חתימה טובה

צום נייעם יאָהר ווינשען מיר דער ג' רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט". אָרמיזיסטראַציע אין מעכנישע אָפּשיילונג דערהויפּט די ה"ה: זילבערבערג, גאָלדשטיין קערש און גרויסמאַן און ווינשען זיי ווייטערדיגען גרויסען ערפאָלג אין זייער אונטערנעהמונג.

דיַ צייטוויליגע פערוו. פון אונפאַרטייאישען יור. צייטונגען-פערקויפער פאַראיין, פּיטריק 66

ערץ-געשעפטען

אונ'ער פירמע

TYGER i GLATTER

PIOTRKOWSKA 43 i 29,

tel. 24-77 i 13-22.

מיר עמפּפעהלען פעלץ האָרען יוים דיַ נייעסטע פּאַרזיזער מאָדעלען, ווי אויך גרייכען אויס. וואָהל פון פעלצלעך פון פערשידענע סאָרטען

ציגענגליכע פּרייזען! | צו ענגליכע פּרייזען!

בעמ.: קיר'שנער ווערקשטעט אויפ'ן אָרט 938

לעטשניצע „VITA"

פאַר קומענדיגע קראַנקע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען אויף

פעטריקאַווער 45, טעל. 44-47.

בי דער לעטשניצע באַקטעריאָלאָגישע לאַבאָראַטאָריום אויף דער שטעל, קאָכענעם פון פיזיקאַלישע טעראַפּיע, קוואַרץ-לאַמפּ, בערגזון, לאַמפּ „אולטרא זון", סאָלריקס, בערגאַנטיס'ס ענטפעטונגס-אַפּאַראַט. עלעקטריזאַציע, ליכט-בעדער, דענ-טיסטיש - ערצטליכער קאַבינעט. ערצטלוך קאָסמעטישער קאַבינעט. בעראַטונגס-שטעלע פאַר מוטערס.

אינערליכע קראַנקהייטען:

ד"ר מ. דאַווידאָוויטש
ד"ר י. איטעלסאָן
ד"ר ה. קרישעק
ד"ר א. אוריסאָן

קינדער-קראַנקהייטען:

ד"ר י. קאַפּלאַנסקי
ד"ר יוזעף מאַן
ד"ר סאַמעט-מאַנדעלס

הויט-, וענערישע און נעשלעכטס-קראַנקהייטען:

ד"ר ע. עקערט
ד"ר ז. ל אַגונאָווסקי

נערוועז-קראַנקהייטען:

ד"ר מ. אורבאַך

אויגען-קראַנקהייטען:

ד"ר איגנ. מאַרגאָליס

אויל-און צייהן-קראַנקהייטען. — ערצטען-דענטיסטען:

ל. געצאָוו
ה. האַלפּערן

פּערסטער-לייזעראָוויטש
פ.ראָזען

כירורגישע קראַנקהייטען:

ד"ר מ. דאַבולעוויטש
ד"ר מ. קאַנטאָר
ד"ר ע. קוניג

פרויען-קראַנקהייטען און אָפּשעריע:

ד"ר ק. ערדמאַן
ד"ר א. פּאַגאַזשעלסקי
ד"ר ר. רייטלער.

קוריאַנסקאַ

ד"ר י. שווייצער

האַלז-, נאָז-, אויערן, שטימע, שפּראַך-שטערונגען א. ז. וו.

ד"ר א. מאַזור

האַלז-, נאָז- און אויערן-קראַנקהייטען:

ד"ר א. זשעבראָווסקי.

— ערצטען-דענטיסטען:

פּערסטער-לייזעראָוויטש
פ.ראָזען

באַקטעריאָלאָגיש-פּעם. לאַבאָראַטאָריום ד"ר ושורקאָווסקי. רעגטגען. הייַלונג פון שפּראַך-שטערונגען, שטימע, שטאָטלען א. אַז. וו. דיאַטעטיק. הייַל-מאַסאַזש. אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין. אָפּעראַציעס און אָפּאַראַטונגען. וויזיטען און שאַפט, בריקען, גאָלדענע קראָנען און קונסטליכע צייהן.—די לעטשניצע איז אָפען פון 9 פרוה ביז 8 אָוו. און זונטאָג פון 9 ביז 2 נאָכמיטאָג.

מעבעל

מעבעל-געשעפט 44

גראַנסקאַ (רלוא) 44 — טעלעפאָן 62-56

Ch. ŁAZNIK

נור ביי מיר קענט איהר מעבעל שעהן גוט געקויפן פערשידענע אין בילין.

בעמערקונג: אויך קויף איך פערשידענע מעבעל, דיוואַנעס, פעלצען, ניי-מאַשינען, סאַמאָוואַרען, אַנציגער א.אַ.ד. איך צאָהל די העכסטע פּרייזען. קומט און איבערצייגט אייך.

ערשקל. שניידער-אַטעליער פון

H. MILNER, Łódź

Piotrkowska 38, tel. 19-95.

עמפּפעהלט צום הערבסט און ווינטער סעזאָן די נייעסטע שטאָפען און מאָדעלען. 922

לעטשניצע „VITA"

פאַר קומענדיגע קראַנקע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען אויף

פעטריקאַווער 45, טעל. 44-47.

בי דער לעטשניצע באַקטעריאָלאָגישע לאַבאָראַטאָריום אויף דער שטעל, קאָכענעם פון פיזיקאַלישע טעראַפּיע, קוואַרץ-לאַמפּ, בערגזון, לאַמפּ „אולטרא זון", סאָלריקס, בערגאַנטיס'ס ענטפעטונגס-אַפּאַראַט. עלעקטריזאַציע, ליכט-בעדער, דענ-טיסטיש - ערצטליכער קאַבינעט. ערצטלוך קאָסמעטישער קאַבינעט. בעראַטונגס-שטעלע פאַר מוטערס.

אינערליכע קראַנקהייטען:

ד"ר מ. דאַווידאָוויטש
ד"ר י. איטעלסאָן
ד"ר ה. קרישעק
ד"ר א. אוריסאָן

קינדער-קראַנקהייטען:

ד"ר י. קאַפּלאַנסקי
ד"ר יוזעף מאַן
ד"ר סאַמעט-מאַנדעלס

הויט-, וענערישע און נעשלעכטס-קראַנקהייטען:

ד"ר ע. עקערט
ד"ר ז. ל אַגונאָווסקי

נערוועז-קראַנקהייטען:

ד"ר מ. אורבאַך

אויגען-קראַנקהייטען:

ד"ר איגנ. מאַרגאָליס

אויל-און צייהן-קראַנקהייטען. — ערצטען-דענטיסטען:

ל. געצאָוו
ה. האַלפּערן

פּערסטער-לייזעראָוויטש
פ.ראָזען

כירורגישע קראַנקהייטען:

ד"ר מ. דאַבולעוויטש
ד"ר מ. קאַנטאָר
ד"ר ע. קוניג

פרויען-קראַנקהייטען און אָפּשעריע:

ד"ר ק. ערדמאַן
ד"ר א. פּאַגאַזשעלסקי
ד"ר ר. רייטלער.

קוריאַנסקאַ

ד"ר י. שווייצער

האַלז-, נאָז-, אויערן, שטימע, שפּראַך-שטערונגען א. ז. וו.

ד"ר א. מאַזור

האַלז-, נאָז- און אויערן-קראַנקהייטען:

ד"ר א. זשעבראָווסקי.

— ערצטען-דענטיסטען:

פּערסטער-לייזעראָוויטש
פ.ראָזען

באַקטעריאָלאָגיש-פּעם. לאַבאָראַטאָריום ד"ר ושורקאָווסקי. רעגטגען. הייַלונג פון שפּראַך-שטערונגען, שטימע, שטאָטלען א. אַז. וו. דיאַטעטיק. הייַל-מאַסאַזש. אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין. אָפּעראַציעס און אָפּאַראַטונגען. וויזיטען און שאַפט, בריקען, גאָלדענע קראָנען און קונסטליכע צייהן.—די לעטשניצע איז אָפען פון 9 פרוה ביז 8 אָוו. און זונטאָג פון 9 ביז 2 נאָכמיטאָג.

קירזשנער-ווערקשטעט

ל. שאַליט, פעטריקאַווער 16

עמפּפעהלט צום הינטער-סעזאָן זעסטליכע פעלץ - אויסאַרבייטונגען פון אייגענע און אָנגעשטעלטע מאַטעריאַלען. צוגענגליכע פּרייזען און בעדינגונגען.

Dr. med.

WOLF EYCHNER

פרויען - קראַנקהייטען און אָפּשעריע

זנגערשער II פּצל. 34-72.

נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פעטריקאַווער 294 פון 2—12 נאָכט. אין דערהיים פון 8-6 אָוו.

Dr. med.

M. Kerszner

קינדער-קראַנקהייטען.

ווילאַנא 16 טעל. 51-96

נעמט אָן פון 3 — 4 און פון 6—7. אין דער לעטשניצע ברושעזשינער 11 פון 9—12 מיטאָג און פון 4—5 נאָכמיטאָג.

Dr. med.

I. Dynenson

קינדער-קראַנקהייטען

פאַלידניאַנא 9

טעלעפאָן 23-70

נעהמט-אָן פון האַלב 5 ביז 6 און אין דער לעטשניצע „סאַ-לוס" גלינבנע 41 פון 12½—1½.

— א —

שפּולער (יז)

צו סוויטערס וחצרא פון זאַאַרט נעזיכט ביי

לעגמשיצקי

3 קאָנסטאַנטינער 3.

Dr. med.

G. GERSZTAJN

צוריקגעקעהרט

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען

Traugutta 12 (קראַקאָע)

נעמט אָן פון 12 ביז 2, פאַר אָנגעסטיטעלטע פון 7 ביז 8 אָוו

Dr. H. WOŁKOWYSKI

צו-קגעעהרט.

זאַכאַדניאַ 57 (צענטלע.19.)

טעלעפאָן 37-70.

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און וענערישע קראַנקהייטען, מע-נער-שחעצע, בעהאַנדלונג פון קחאַרץ-שטראַהלען.

נעהמט אָן פון 4—8 אין אָוועד. פאַר אָרייען פון 4—5 אין ז ספּעציעלען חאַרעע-זאַל. 603

העבאַמע

NIEMOJ

2 מלינאַרסקאַ 2

(אַריהער ברושעזשינער 13)

אָנגעשטעלט און דער קראַנקען-קאַסע, נעהמט אָן נעבורטען-הילפע קאַסאָוע און פריוואַט. צוריקגעקעהרט פון בוסק

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, פאַר און וענערישע קראַנקהייטען, מע-נער-שחעצע, רעגזמיי-שטראַלען און קחאַרץ-לעכט, עלעקטריש-מאַסאַזש.

נעמט אָן פון 6—2 אין אָוועד.

Dr ADAM

GROSGLIK

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78.

הויט און וענערישע קראַנקה. רעגטגען און לעכט-הייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוועד.

אַקלאַפּער,

אין אַמאַשינער ווי אויך אַ פּוטער-נייהערין אַז בעסערע קוזשנער-אַרבייט ווערען געזוכט ביי

י. שווארצמאַן

940 קוזשנער-אַטעליער

נאַרוטאָוויטשא 42.

Dr Med.

J. PIK

Wólczańska 51, tel. 23-77

נערוועז-קראַנקע. אינערליכע קראַנ. מסיכאַטעראַפּיע פון נעסטיט. נערוועז-קראַנקע. 930

עמפּפעהלט פון 12 ביז 1 מיטאָג און 5 ביז 7 אָוו. פאַר אָנגעפע-מעגליכע לעטשניצע-פּרייזען.

בעקאַ-טמאַכינג.

דערמיט מאַך אַיך בעקאַנט דער געעהרטער קונדשאַפט, שאַפט, אַז נאָך מיין צוריקקעהר פון אויסלאַנד אין מיין

דאַמעוושניידער-אַטעליר

אויף **נאַווא-צענעליאַנא 25** ווינדער

שעטיג און אין פערזעהען מיט דיַ נייעסטע אויס-לענדישע מאָדעלען **אַלעס צו כאַנכורענק-פּרייזען**

מיט אַכטונג: **מ. ראָזען,**

נאַווא-צענעליאַנא 25. 968

מאַסאַזש-און הייל-גימנאַסטיק-שולע און קאַבינעט

פון דר. מעד. **ב. שמירגעלד**

צענטראַליאַנא 6, טעל. 51-89.

רוקענבייגער-פערקריפּלונגען, פאַרלוזען, נערוועז-שפּערען, פעט-זוכט, שרעקעניס, שווינדל-פערשטאָפּונג, נוגעקאָלאָגישע פּשעשען, בעהאַנדלונג פון פיזיש שוואַכע קינדער (נרעפּען). נאָך דעם עס-דיגען דיַ שולע, הערט פּרויסנעוועגען אַ צייגניש.

עמפּפאַנג פון 3 ביז 5.

בייַם יובעליר

א. קירשענבוים,

31 פעטריקאַווער 31

בעקומט מען פערשיד. גאָלד-און זילבער-אויסאַרבייטונגען, ווי אויך פון פלאַטינע, אַנטאַ-סונג פון טערע שטיינער. אויך נעהמ אויך אָן פערש. רעפּעראַ-טורען צו מעסיגע פּרייזען. 206

דאַנטיסט און צאָהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאַנכאַנאַטינער 5

נעהמט אָן אַלע מאָג פון 9 פרוה ביז 1 אָוועד

פּרייזען בילליג. | מערשענג אָהן שמערצען

דעם לאַנגיעהריגער טאַמבוריר-אַטעליער פון

א. רעיבאָוויטש

2 קאַמיענגע 2

נעהמט אָן אַלערליי טאַמבוריר-אַרבייטען ווי אויך מאַרטיערען, דעקען ווי אויך דאַמען-קאָנפעקציען.

פּינרטליכע בעהאַנדלונג! רעיעלע אויספּיהרונג!

אַנאַנסען - פּריז:

פאַרן מעטער 15 גרשען, פּרעמיע 20 גרשען, אין מעקסט 40 גר. פּרעמיע 20 גרשען, נאָכן מעקסט 10 גרשען, פּרעמיע 15 גרשען. — אַז דער אַרטיקעל „מעקסט" 100 פּרעצענט פּרעמיע. אויסער דער שטאָט — 60 פּרעצענט פּרעמיע.

אַבאָנאַמענטס-פּריז:

אין לאָדז: ז וואָכן — 5 לעגאָטן. — אויף דער פּרעווינץ: 6 מאָנאַטן — 6 לעגאָטן. אין אויסלאַנד פון 50 פּרעצענט מעהר. — פאַרן אַבאָנאַמענט אין די פּאָסטאַמטן אין די פּאָסטאַמטן אין די פּרעווינץ אין די פּרעווינץ אין אַלע אַנדערע לענדער אין אַלע אַנדערע לענדער.

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółka z odpowiedz. ograniczoną. Redaktorzy odpowiedzialni Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Brustowski
Zecznikowi i druk „Najer Folksblat", Piotrkowska 31.